

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo Laikraštis. Lietuvos Vyčių Organizacijos Organas

Tomas IV

Sausio-January 15d., 1922 m.

No. 1 (114)

Entered as Second Class Matter Oct. 23, 1915 at the P. O. at Chicago, Ill., Under Act of March 3, 1879,
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103,
Act of October 3, 1917, authorized on April 12, 1921.

"VYTIS" (The Knights)

Published Semi-Monthly by the LIETUVOS
VYČIAI (Knights of Lithuania).....

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly \$3.50
6 Months 2.00
In Foreign Countries and Chicago Yearly 4.00
Advertising rates on application. All communications
must be addressed:

"VYTIS"
4736 So. Wood Street,
Telephone

Chicago, Ill.

"VYTIS"

Jaunimo Dvisavaitinis Laikraštis
Leidžia Lietuvos Vyčiai.

PRENUMERATA:

Metams \$3.50
Pusmečiui 2.00
I Užrubežį ir Chicago Metams 4.00
Pavienis Numeris 20c

"VYTIS"
4736 So. Wood Street,
Telephone Lafayette 6298
Chicago, Ill.

Kovai Reikia Dešimts
Tukstančių.

Mes vienas į vieną sustosim į krūvą,
Kaip milžinas amžių baisus!
O meilė tėvynės mums bus už vadovą
Ir Dievas, kurs rėdo visus.
Maironis.

GVENDAMAS ant žemės žmogus turi ir linksmyų dienų, tačiau visi pilnai sutinka kad žmogaus gyvenimas, tai nuolatinė kova, kuri tęsiasi iki grąbo lentos. Kaip įvairūs yra žmogaus pobūdžiai, luomai bei amžiaus periodai, taip įvairios yra kovos ir jų ypatybės. Vieniems reikia grumties su vienokios rūšies priešais, kitiems su kitokios. Vieni pavojingesni, kiti ne taip pavojingi; vieni atakuoja žmogų iš vidaus, kiti iš lauko. Aršiausia kova apsireiškia tada, kada išsivysto žmogaus pajėgos ir užliepsnoja "krūtinėj šventa ugnis toji, kuri traukia prie darbo ir duoda tiek jėgos, jog menkas ir silpnas net milžinu tampa"...

Iš keturių žmogaus gyvenimo laikotarpių, būtent: kūdikystės, jaunystės, subrendimo ir senatvės, jaunystė turi daugiausia energijos ir priešų, linksmumų ir pavojų. Adomas Mickevičius, prisiminęs jaunystės dienas grįžo josna ieškoti sau įkvėpimų. Poetas Margalis, išsiilgęs mindžiotų takų gimtiniame kampelyje, jautriai apdainuoja praleistas jaunystės dienas ir nori grįžti "surinkti jausmus anų laikų". Jakštas primena jaunimui, kad "jaunos dienos neprotingos, paklydimais gan turtingos. Neina žingsniais, bet riščia. Už akių jom neužbėgsi, nesušauksi, neužrėksi, o senatvė štai ir čia". Pats Išganytojas prilyginime apie Paklydusį Sūnų aiškiai parodo *jaunystės* dienų pavojingumą, sakydamas: "Jaunesnysis sūnus visą surinkęs iškeliaavo į tolimą šalį ir tenai išaikvojo visą savo lobį gyvendamas paleistuvingai".. (Luk. XV, 13).

Ūkininkas pavasary išdirbęs gerai dirvą ir pasėjęs gerus grūdus, rudeny džiaugiasi. Priešingai — susilaukia tik usnių. Taip ir žmogus. Ką jaunas sėja, tą užaugęs renka. Jaunystės dienos — tai gyvatos dienos; bet jos trumpos. Kaip jūrių vilnys blaško laivelį, taip gyvenimo audros blaško jaunuolį, besijariantį prie savo tikslo. Laimingas tas, kurio gyvybė saugojama nuo pavojų. O kiek daug jaunų jėgų žūva gyvenimo kovoje, neįstengę atsilaukyti prieš savo priešus!..

"Jaunos dienos neprotingos, paklydimais gan turtingos". Tuo labiau pavojingos dabartiniais laikais, kada jaunimas iš visų pusių apsuptas priešais. Jis reikalauja didesnio saugojimo bei priežiūros, negu jūra plaukiantis laivas. Rūpestingai prižiūrėtas, dorai išauklėtas, gerai apšarvotas jaunimas yra tautos viltis ir paguoda. Užaugęs-gi be tikėjimo pagrindo — tautos pražūtis. Istorija mums duoda daug pavyzdžių. Lai jie būva mums pamoka bei akstinu — kreipti daugiau domės į jaunimo reikalus ir prigelbėti jam gintis nuo priešų. Visame pasaulyje šiandien už jaunimą verda arši kova. Amerikonai įtempę visas savo jėgas. Tas pats ir lietuvių tarpe. Katalikai stengiasi prilaikyti jaunimą Bažnyčios prieglobstyje; laisvamaniai vilioja, traukia savo pusėn. Pastarieji, nesuprasdami vertės krikščioniškojo

mokslo principų skiepiną jaunuolių širdyse pradus brutalinės jėgos. Kad tauta be tikėjiminio pagrindo negali gyventi, mūsų paklydėliams tas neapeina. Varo savo nelemtą darbą, rauna iš jaunuolių širdžių tikėjimą ir dorą. Krikščioniškąjį idealą persistato paikyste. Katalikystė jiems išrodo baisi. Ką ji davė pasauliui, ką ji teikia žmonėms, jie nenori žinoti. Jie tiktai įsivaizdina, kad būk ji varžo žmogaus laisvę.

Plačiau žiūrintiems į gyvenimą, mylinčiams Dievą ir Tėvynę prisieina stoti į kovą su tais jaunimo suvadžiotojais. Pigu spėti, kuri pusė laimės, kada žinome, jog tik maža dalis jaunuolių tėra po laisvamanių įtaka. Didesnė dalis nori sekti Tą, Kuris pasakė: "Aš esmi kelias ir tiesa ir gyvenimas". Ir jei nors didžiuma katalikiškojo jaunimo būtų susispietusi į krūvą, susirišusi organizatyviais ryšiais, akcija prieštikybinių sriovės nieko nereikštų. Bet, deja, iki šiol stoka mumyse disciplinos; stoka vienybės; daugelis nėra veikiančia savo ir kitų laimės priežastimis, ir už tat katalikystė daugiau kenčia. Kurie nesitaiko prie sugedusio pasaulio užgaidų, tie yra neapkenčiami, niekinami, išjuokiami. Ir toji pašaipa pasirodo galingu laisvamaniams įrankiu. Silpnesnės valios asmenys gėdijasi darbais pasirodyti katalikais.

Katalikams reikia žinoti, jog tikėjimas, nors ir giliausias, be gerų darbų, be Dievo ir artimo meilės, pats vienas žmogaus neišgany. "Ką padės, mano broliai, sako Apaštalas, jei kas sakytūsi turįs tikėjimą, bet neturės gerų darbų? argi tikėjimas galės jį išganyti?.. Tu tiki, kad Dievas yra vienas; gerai darai; ir velnias tiki ir dreba. O ar nori žinoti, tuščias žmogau! kad tikėjimas be darbų numiręs yra" (Jok. 2, 14—20). Reiškia, visa žmogaus vertė remiasi darbu ir būdu.

Darbas neplaukia pats iš savęs; jis reikalauja paraginimo, t. y. valios. Todel vienu žmonių darbai geri, kitų blogi, nes vieni žmonės yra geros valios, kiti blogos. O tas daugiausiai paeina nuo išauklėjimo. Šiandien turime daug mokytojų, bet mažai išauklėtų; daug dirbančių, bet mažai aktyvaus darbo, nes vieni stato, kiti griauja... Dr. Fr.

Foersteris ir primena mums, kad "lavindami vaikų būdą, privalome turėti du tikslus. Vienas tikslas yra tvirta valia. Antras — išlavinimas visuomeninių jausmų: meilės, gailėstingumo ir k. Ne vienas tų tikslų neprivalo būti užmirštas"). Žinoma, tai nelengvas daiktas. Ypač šiais laikais, kada jaunosios kartos auklėtojas yra: 1) tėvai, 2) mokytojai, 3) visi tie, su kuriais jaunimas susiduria. Gali tėvai dėti visas pastangas, bet jeigu mokytojas mokykloje varys judošišką darbą ir raus iš jaunuolio širdies tikėjimą — mažai vilties, kad jaunuolis galėtų išlaikyti lygsvarą. Beto, žmogus iš prigimties mėgsta draugijinį gyvenimą. Draugauja... Ir čia priežodis: "Su kuo sutapsi, tokiu ir pats tapsi" rodo pilną savo reikšmę.

Kad apsaugojus jaunimą nuo blogų draugijų ir jų įtekmės, sutverta L. Vyčių Organizacija. Ji pasistatė sau tikslą sutelkti po savo vėliava katalikiškąjį jaunimą ir rūpintis jų reikalais: platinti savo narių tarpe Dievo ir Tėvynės meilę, pratinti prie doro krikščioniško gyvenimo, saugoti nuo pavojų, duoti sveikų, dorų, gražių pasilinksminimų ir tt. Socialistai ir laisvamaniai pajuto baisų smūgį! Iš visų pusių pradėjo jie atakuoti organizaciją. Vienok nieko nepadarė: organizacija augo ir stiprėjo. Tada Vyčių tarpan siuntė vilkus avies kailyj, manydami, kad tiems pavyks sukiršinti narius vienus prieš kitus ir sugriauti jų tarpe vienybę. Del Vyčių neatsargumo, čia jie daugiau laimėjo. Vienur-kitus pavyko suagituot Vyčius, pakreipti kuopą prie netinkamo žingsnio. Na, tada jau suriko visu balsu: "Žiūrėkit, kur Vyčiai žengia! Žiūrėkit, ką Vyčiai daro!" Ir štai tose vietose Vyčiai susilaukia antro sau priešo — nepasitikėjimo iš katalikų pusės. "Kodel mūsų niekas nepersergėjo, nepamokino", — veržėsi iš jaunų, neprityrusių gyvenimo, krūtinų apgailėstaujantieji balsai!

Atitaisę klaidas Vyčiai žengė pirmyn prie savo tikslo, tik jau ne be trukdymo. Del vieno kito asmens, del vienos kitos kuopos netakto atsirado tokių, kurie pradėjo

boikotuoti visą organizaciją. Kadangi, manau, teisingai apibudina vienas rašytojas boikotavimo priežastis, paduosiu ištrauką, nes patsai turiu įrodymų, kaip kaimynės org. vadai-veikėjai yra pasiriję kenkti Vyčiams, kad geriau augtų jų organizacija. (Dieve atleisk jiems, nes nežino ką daro). Tasai rašytojas sako: "Štai ką užvydėjimas daro! Tos draugijos, kurios turėtų būti Vyčiams pagelba; tie asmenys, kurie turėtų būti santaikos ir broliškos meilės pavyzdžiu, netik nesuteikia Vyčiams širdingo patarimo, bet da bando griauti organizaciją, kad ji nepalikėtų jokios Amerikoje viešo pasidarbavimo žymės. Mat ta garbė, kuri už pasidarbavimą Lietuvos labai eina Vyčiams, jiems tektų, o čia da Vyčių vardai aukštai iškelti, kaip karštų darbuotojų, o tie, kurie to pageidauja vos tik paminėti. Skaitydami laikraščius noroms, nenoroms kiekvienas turi pripažinti Vyčių veiklumą. Kur tik randasi Vyčių kuopa, negalima apseiti be jų pasidarbavimo, pasišventimo. Nedaug yra viešai pasirodžiusių tokių priešų, nes vis-gi gėdiasi pasirodyti. Antra, jie mano tykiai-slaptai nuslopinti Vyčių organizaciją. Apie jų patriotizmą nėra ką nė kalbėti."

Kaip Vyčiai atlieka savo uždavinius nėra reikalo čia minėti; jų darbai aiškiau kalba negu mano žodžiai. Bet, abelnai imant, reikia pripažinti, kad visuomenė per mažai tesirūpina užinteresuoti Amerikos lietuvių jaunimą Lietuvos ir Bažnyčios reikalais. Jaunimas žydi visur, bet tų žiedų grožė, išskirus Vyčių darželį, mažai veria mūsų akį. Prie Vyčių-gi priklauso nedaugiausia. Vietoj kelių desėtkų tūkstančių, turime tik kelius tūkstančius. Blogos valios žmonės ir šiaip saumyliai iki šiai dienai stato Vyčiams pinkles. Gi Vyčiai nėra įtempę visų jėgų, kad po savo vėliava sutraukus bent didesnę dalį čia prigijusio jaunimo. Daugelis kaltina priaugančią kartą, kad ji neįdomauja katalikiško jaunimo judėjimu, nesirašo prie Vyčių. Ar galima juos kaltinti? Atsiminkim, kad Lietuva jiems tik gražiai skambantis žodis, kurios nei savo akimis yra matę, nei iš rašto pažinę. O gal per žemas jiems Organizacijos tikslas? ar gal per daug idealis? Manding ne! Organizacijos tikslas

*) Skaityk *Jaunuomenės Auklėjimas. M. Pečkauskaitė, p. 41.*

kilnus ir čia prigijęs jaunimas, nors ir labai išsiblaškęs, vis-gi vargiai jam pritaikinsim Epukuriečių obalsį: "valgykime ir gerkykime, nes ryto numirsime". Taigi, daug kaltės jaunimo pusėj aš nematau. Daugiau kaltės randu priešuose. Bet jų visada buvo ir bus. Jų skaičių dažnai mes patys padidiname pastatydami savo "aš". Didžiausia kaltė glūdi mummyse. Mes randame laiko ir turime energijos dirbti kitoms organizacijoms, o nerandame savai. Turime pinigų tėvynės reikalams, smaguriavimams ir šiaip menkniekiams, bet kada reik paaukoti nors doleris spaustuvės reikalams — neturime. Nesigailime centų krutamams paveikslams arba kitų draugijų ruošiamiems teatrams, bet kada ruošiamas Vyčių, kyla abejonės, svyravimai: ar čia eit, ar ne. Kodel, girdi, ne dykai? Imkim pavyzdžiui kad ir Chicago. Kiek ten Vyčiai visur veikia! Kiek jie surengia teatrų, koncertų! Bet kokios pasekmės? Ar Vyčiai kada įsigilino į jų priežastis? Arba, visose veik parapijose kas met pradinę mokyklą baigia 40—70 jaunuolių. Kur jie yra! Kas atsakys? Kodel Chicagos padangėje negalima Vyčių skaityti tūkstančiais? Tą patį galime pasakyti ir apie kitus apskričius bei didesnius miestus. Tad reikia mums daugiau pasišventimo, daugiau darbo, daugiau energijos pašvęsti savo organizacijos reikalams. Tada ne vienas asmuo, kuris šiandien yra priešas, liks organizacijos prieteliu. Juk ir Kolumbo Vyčiai turi priešų. O kad jų organizacija turi miliona narių, tai pasišventusių darbo vaisiai. Atminkim, kad pragaro tarnai nesnaudžia. Jie naudojami mūsų nuolaidumu, traukia mūsų jaunimą ir stiprina savo pozicijas. Priešų pulkai jau nemaži. Ir jeigu mes nesubrusime šiandien, ryto gal bus pervėlu...

Apskaityta, kad atsilaikymui būtina reikia dešimts tūkstantinės armijos? Ją turime sumobilizuoti iki sekančiam Seimui. Tai bus dešimtas Seimas! Jubilėjinis Seimas! Iki 10 Seimui prie 10 tūkstantinės spaustuvės reikia 10 tūkstantinės kariuomenės! Tad tuoj imkimės darbo! Sutelkim, sujungkim visas jėgas! Devintasis Seimas vadinamas istoriniu. Atstovų skaičiumi ir rimtumu pranoko visus iki šiol įvykusius Amerikos

liet. Organizacijų Seimus. Užsidėkim pareigą, kad prisiartinus 10 Seimui po platųjį pasaulį galėtų praskambėti linksma žinia, jog po L. Vyčių vėliava veikia 10 tūkstantinė armija. Juk tai galimas ir nepersunkus darbas. Tik įtempkim savo pajėgas!

Pasirodytumėm silpnavaliais, jeigu nė sykio nepasirįžtumėm surengti vaju iškėlimui Vyčių obalsio ir prirašymui naujų narių! Nebūtumėm verti teikiamos iš visų pasaulio kampelių pagarbos, jeigu iki 10 Seimui nesudėtumėm \$10,000.00 spaustuvei ir neprikalbintumėm prie L. V. keletą tūkstančių naujų narių!

Turėdami nuosavą spaustuvę per organą "Vytį" ir atskirus leidinius, kurių rankraščių jau daug turime, sėkmingiau galėsime skleisti brolių ir seserų tarpan mokslo ir apšvietos spindulius. Kur kas bus lengviau nurodinėti kelius ir pavojus jauniems kareiviams, kovojuojantiems už savo principus!

Atėjo valanda, kurioje Vyčiai, Vytės turim pasirodyti, kaip mes branginame savo organizaciją, kaip mylime jaunimą ir kaip giname jo reikalus nuo priešų. Visuomenė žiūri į Vyčius-Vytes ir laukia!.. Ar suvilsim ją? Parodykim ką galime. Kiekviena kuopa. Apskritys, rengkit vaju. Patogiam laike ruoškit prakalbas (Kalbėtojų reikale, nurodys Centro Valdyba). Sutraukite visą kolonijos jaunimą. Kalbėtojai atliks savo užduotį...

Tverdami naujas kuopas, prikalbindami naujus narius, turėkit omenyje da ir tai, kad Jubilėjinis Seimas praves naujus patobulintus kelius prie to pačio aukšto tikslo, kurį Vyčiai sau pasibrėžė.

Kiekvienas Vytis-Vytė nešiokit ženklelį. Jis daug kalba. Būtinai įgykit konstituciją, įsigilinkit į ją ir reikale galėsit išaiškinti, ant kokių pamatų stovi L. Vyčių Organizacija.

Didinant L. V. kariuomenės pulkus, sutinkama pasipriešinimų, visokių uzmėtinėjimų, reikalavimų. Tai obalsiai priešų darbuotės. Lai tas paskatina prie didesnio uolumo, nes per kovą, per skausmus į garbę. Dievas ir Tėvynė reikalauja ištiesti pagelbos ranką jaunuoliams, idant sutelkus į vieną galingą kūną ir apsaugojus nuo priešų ant-

puolių. Darbo imkimės tuojaus, nes gyvenimo dienos trumpos. Pradėdami Naujus Metus, pradėkime juos su nauja energija.

Energijos pasisemkime iš Gyvojo Vandens Šaltinio.
Pr. M. Juras,
Liet. Vyčių Centro pirmin.

Žilvitis.

Naujų Metų Angoje.

Per langą stiklinį gašu užtaisyta,
Blykčiodami mainės įvairūs vaizdai.
Ten švietė elektros šviesa sutaisyta,
Ir kaito nuraudę šokėjų veidai.

O muzikos tonai siūbuojančioj minioj
Bangavo akordų lengvąja sriove,
Sukilo daug jausmo kiekvieno krūtinėj —
Pagavo į glėbį mane ir tave.

Jauku čia viešėti trukšmingoje puotoj
Klausytis kaip gaudžia jausminga daina.
Paskendom linksmoj valandėlėj duotoj,
Neilgai... Išgirsi: Gana jau gana!

Ir taip man bežiūrint į šokančią minią
Vis pynėsi, gimė įvairūs vaizdai.
Jie virkdino širdį ir spaudė krūtinę,
Kad to, ko ieškojai, ikšiol neradai.

Tiek daug išsvajota, tiek daug iškentėta,
O kiek jau praleista bemiego nakčių.
Pailso jau jėgos ir karštis jau vėsta,
Veidai išbraižyti nuo daugel kančių.

Pasaulis sapnuoja vidurnakčio sapną,
Štai laikrodys muša... Nutilo minia,
Sustoja. Nubraukęs sušilusią kaktą,
Priėjęs pasveikino draugas mane.

Ir likom vienatvėj abu lyg užburti,
Jis netarė žodžio... žinau jo mintis.
Šypsa pamėgino dar ugnį sukurti,
Vienok neužkaito nuo josios širdis.

Ir ko tai gailėjom, ko širdys pravirko,
Čia puota linksmutė, čia smuikų garsai.
Tik gilų liūdėsį siela pasirinko,
Jos nežavi muzika, dainos, juokai.

Ir žvelgėm į metų benykstančių sritį,
Paire, betvarkėj... O kiek daug minčių...
Daug buvo manyta, daug buvo žadėta,
Taip daug išsvajotų, o kiek jų tuščių!?

Veltui jau bekastum sužėlusį kapą,
Veltui metęs žvilgsnį sukelsi mintis.
Veltui iškvėpuotą tu gaudysi kvapą,
Kada po berybę jį vėjai vaikys.

Vienodi ir tavo prabėgusi metai...
Laimingas jei dalį tu savo radai.
Nors daugė nekartą audringi verpetai,
Su vilčia prie tikslo per juosius bridai.

* * *

Man sudrumstė mintis varpų garsai,
Kad senas varpininkas jų širdis siūbavo.
Ir skrido padangėmis liūdni balsai
Išskelti iš vario ir mums pranašavo...

Jų aidas lėkė ant vėjo sparnų,
O atbalsį gaudė prazilę kalnai.
Tai skelbia jie pabaigą metų senų,
Ir mirtį nevykdintų mūsų sapnų.

O tvanko rūkiais apsigaubęs dangus,
Išsprogdins žvaigždynai chaosų plūtą,
Gims pasiržimas šventas ir brangus,
Tik nesugrąžinsi iškrikusią puotą.

Kaip uola granito kieta jų širdis,
Kieta ir šalta tik puotai sutverta.
Vienok ir juos sergsti Kūrėjo akis,
Nors ir tuštybėse žemės panerta.

* * *

Nutilo varpų slepiningi garsai,
Sustojome angoj Metų Naujų.
Ką žada jie mums? Sakyk, jei žinai?
Sakyk ar prašvys giedriųjų dieną?

O gal vėl užvilti... Sunkiais atdūšiais,
Škaudžius disonansus krūtinės beskleis
Ir tie spinduliai begėstančios ugnies,
Daugiaus nesušildys, daugiau nebešvies.

Tik didžio lūkėsio brangių atminimų,
Pradėsime žengti į kilantį metą.

Klausydami vėjo ritmingų suokimų,
Sutiksim ant tako nevieną verpetą.
Bet kilnus ir šventas mūs pasirizimas,

Ugniniais žibintais iškils į viršūnę.
Toliau į pasaulį parodys mums kelią,
Tai žengsim pirmyn sielų ugnį sukūrę!

Įžengus į Naujus Metus.

ARPU gaudimas vidurnakčio metu priminė mums, kad jau žengiam į Naują Metą, į naują gyvenimą.

Sutinkant Naują Metą, draugas draugui stipriai spaudzdamas ranką linki daug laimės ir pasisekimo.

Pasirodžius pirmiems saulutės spinduliams linksmai sveikiname pirmąją Naujų Metų dieną. Ta diena į kiekvieną, o ypačingai į jaunimą, sakyte sako:

Jaunime, vieni tavo gyvenimo metai jau praėjo. Vienais metais jau esi senesnis. O tie, kurie tik šiandien prasidėjo, kuriuos trukšmingai sveikini taip-pat greit praeis, po jų antri, treči ir visas tavo vos tik pražydes gyvenimas pralėks ant laiko sparnų, pralėks ir negrįž.

Vakar sustojai ant senųjų metų krašto. o šiandien jau įžengei į naują metą.

Kaip upelio vanduo kunkuliuodamas bėga į jūros ir begalinėje jų gilybėje nyksta, taip ir tavo jaunystės dienos nejaučiamai bėga, bėga ir nyksta toj begalinėje laiko jūroj. Nes tarp lopšio ir karsto nedaug turti laiko.

Paklausk žilo senelio arba nuo metų susilenkusios senutės, kaip senai gyvena šiame pasaulyje? Kur dingo jūsų jaunystės žiedas? Kur pasirizimas, tvirta valia, geri norai ir visos tos sparnuotos svajonės, kurios naktimis prikeldavo tave ir budino iš saldaus sapno. O jie susidomėję stebėsis, kad taip greit praėjo jų gyvenimo dienos, kad greitai rūkšlė išvagojo jų veidus ir galvą išbaltino sidabriniai plaukai. Jie atsakys:

Mums rodos, kad dar tik pradėjome gyventi, o štai jau nebetoli gyvenimo kelio galas, kur reikės padėti keleivio lazdelė.

Šv. Jokūbas Apaštalas sako: "Žmogaus žemiškas gyvenimas yra kaip garas ant mažo laiko pasirodąs, o paskui išnyks".

Artojas prakaituodamas išdirba žemę; budriai daboja sėjimo laiką, kad nei viena diena nepraeitų, kurioje darbuotis reikia, kad ta jo prakaitu aplieta žemė kodaugiau sia jam teiktų naudos.

O kaip rūpestingai turėtų daboti jaunimas savo jaunystės dienas, savo pavasario rytmetį, kuris tik vieną kartą prašvinta žmogaus gyvenime!

Tad, brangus jaunime, pažvelgk į tik ką praėjusius metus ir paklausk savęs, ar išpildei savo duotus prižadus, kuriuos darai pradėdamas metus? Ar viskas ten jau atlikta, kaip reikia? Ar neliko ženklų, kurių patsai turėtum gėdintis. Ar viskas jau taip tobula, kad nereiktų jokių taisymų? Laimingas, jei pažvelgęs į praėjusius metus taip jausiesi. Bet, kur toksai rasis? Nerasim ant žemės kamuolio žmogaus, kuris nedarytų didesnių ar mažesnių klaidų, o jaunimo gyvenime ar tik nebus jų daugiausia.

Laki jaunimo siela, neišlavintas būdas, nenusistovėjęs gyvenimas. Jaunimas gyvena ir skęsta pagundų jūroje; girtybė ir kitokių nedorybių bangos didžiausiu įnirtimu daužosi į krantus, griauja doros pagrindus. Ar mažai matome šiandien jaunuolių, kurie pamynę po kojų visa tai, kas yra gražu ir šventa, ir jau ant tiek nupuolę, kad paliko tikri vergai savo kūno geidulių.

"Kokia bus tautos jaunuomenė, tokia ir visuomenė", sena ir labai teisinga patarlė.

Gyvename didžiųjų perversmių laikus. Galingos kitą kartą buvę valstybės viena po kitai griūva, it tas sukiužęs puodas. Ant tų griuvėsių kyla it feniksas iš pelenų per išstisus šimtmečius spaudžiamos tautos ir pradeda statyti ant naujų pamatų, naują nepriklausomą laisvės rūmą. Tarpe tų prisikėlusiu, daug kentėjusių, daug kraujo išliejusių tautų iškilo laisva, nepriklausoma ir Lietuvos Respublika!

Apsiniaukusioj Lietuvos padangėj suži-

bo vilties žvaigždutė, pranešanti tikrai šviesią ateitį, bet daug da reikės kovoti iki galutinai nubrauksim tuos pelėsius, kurie per kelius šimtmečius apaugo Lietuvos kūną. Kas bus pirmi gydytojai sergančio Lietuvos organizmo? Doras, giliai tikintis, apsišvietęs jaunimas; tas jaunimas, kurio širdyse liepsnoja prakilnių norų, tėvynės mei-

Vieną kartą bevaikščiodamas po puikius skaistyklus slėnius labai pavargo ir atsigulęs kietai užmigo. Bemiegant ir naktis praėjo. Kada pradėjo aušt ir tekančio ryto saulės spinduliai uždegė dangaus skliautą, jis, sapnuodamas, pamatė aukštai beskraidantį auksosparnį erelį, kuris žaibo

KUN. A. TAMOLIUNAS

lės ir Kristaus Bažnyčios idealai; tas jaunimas, kuris išliks nepaliestas ištvirkimo bangos; tas jaunimas ir padės tvirtus, nesugriaunamus Laisvos Lietuvos Respublikos pamatus, ant kurių pastatyti rūmai atlaikys visus grėšiančius mūsų tėvynei pavojus.

Dantė Allighieri, kurio šešių šimtų metų sukaktuves nuo jo mirties praeitą metą Italija taip iškilmingai šventė kurio sukaktuvės rado atbalsio ir kitose šalyse, savo "Dieviškoje Komedijoje" rašo:

greitumu leidosi ant žemės ir tvirtais savo nagais sugriebęs poetą išnešė į liepsnojančią padangę, ten juodu pagavo didelis karštis ir taip sapnuodamas pabudo. Dantės auksosparnis erelis tai jo idealas; skaistus, saulėtas rytas, tai jaunystės rytas.

Jaunime, ir tau prašvito skaistus saulėtas rytas, ir tavo padangėje skraido auksosparnis erelis-idealas, jis tave ištrauks iš žemiškų purvų surūgusio gyvenimo, jis iškels tave į tą liepsnojančią padangę, o kar-

tą iškilęs jau nebenorėsi sugrįžti atgal į tą skurdų ir nuobodų gyvenimą.

Gal esi silpnas, neturi užtektinai jėgų atsikelti iš savo skurdžios nakvynės, tai pažvelgk į dešinę, o pamatysi gražų būrelį savo idėjos draugų. Jie tau padės pakilti prie to skaistaus idealo, kurio netemdins joki gyvenimo rūkai.

Jaunime, žengdamas į naują metą pažvelgk į savo praeitį. Suradęs joje ten daug trukumų, daug nedateklių daryk pasikėtinimus, kad šiemet tą visą užpildysi.

L. Vyčių organizacija yra vienatinė jaunimo organizacija. Jos obalsis: *"Vyčiai gyvenam tautai ir Bažnyčiai"*.

Jei Vyčiai savo programos pirmon vieton stato Evengeliją, tai kiekvienas doras ir tiesą mylintis žmogus privalo reikšti jai visišką pasitikėjimą, stoti po jos vėliava ir dirbti *"Tautai ir Bažnyčiai"*.

Per 10 metų savo gyvavimo Vyčių organizacija po savo vėliava sutraukė kilniausią lietuvių taip čia gimusių, kaip ir atvykusių iš lietuvos jaunimą.

Po jos vėliava nudien glaudžiasi apie 5,000 jaunimo. Bet tai tik lašas didelėje jūroje. Kur-gi kitas jaunimas? Ar-gi jau jo tik tiek ir yra! O, ne! Kiekvienoje kolonijoje mes rasime jo ne šimtais, bet tūkstančiais. Tik jis miega. Migdo jį apsileidimas. Jo organizmą pūdo girtybė, išsigimimo ir kitokių nedorybių rūdys.

Su Naujais Metais tat padvigubinkime savo darbuotę, budinkime juos, kol laikas, kol dar šviečia ir jiems ryto saulutė, kad ligi būsiančio L. Vyčių 10-jo Seimo po savo vėliava sutrauktumėm 10 tūkstančių!

K. S. Jo—tis,

Lit. Kom. narys.

Pastabėles.

—x—

Linksmų žinių mums teikia Federacijos Centras. Kultūros Vajus Katalikiškam Universitetui Lietuvoje, Lietuvių Katalikų Kolegijai Amerikoje ir moksleiviams šelpti milžino žingsniai eina pirmyn. Nors šiuo metu visur siaučia nedarbas, tačiau lietuviai katalikai žino, kad tautos ateitis ir gerovė priklausys nuo šviesių ir dorų vadų. Gi tokius tautai vadus-vairininkus gali duoti tiktai aukštoji katalikiška mokykla.

Neabejojame, kad prie varymo kultūros vajaus daug dedasi ir Vyčiai. Klodami gausias aukas Kultūros reikalams, tačiau nepamirškime ir savų reikalų. Svarbiausiu mūsų reikalu šiandien yra — sukėlimas 10,000 dol. išmokėjimui skolos už spaustuvę. Sulig sutarties, kovo mėnesio, šių metų, pradžioje buvusiems spaustuvės savininkams reikės išmokėti 3,000 dol. Visos Vyčių kuopos prašomos tai įsidėmėti. Centro išdas tuščias, nes kiek buvo pirmiau sudėta spaustuvės reikalams, perkant pradžioje išmokėta. Tai-gi, dabar visa mūsų viltis sudėta kuopose. Del to nuolat turėkime omeny, kad didžiausia mūsų pareiga skolinti ir aukoti patiems ir kitus raginti. Darykime tai neatidėliodami, nes laikas greitai bėga. Viskas priklausys nuo kuopų. Jeigu visos kuopos išpildys savo kvotas, kaip jau išpildė 5, 16 ir 36, organizacijos reikalai gerai stovės.

Kurios kuopos jau turi surinkusios paskolos arba aukų, prašomos tuojaus siųsti Centran.

Atminkime, kad niekas kitas neateis ir neatliks mūsų pareigų.

Kitas svarbus mūsų pačių reikalas, tai vykdinimas Moksleiviams Šelpti Fondo. Kiekvienoje Vyčių kuopoje rasime moksleivių, kurie del sunkios materialės padėties sustojo mokslo pusiaukely ir negali toliau eiti, negali vykdyti savo troškimų. Kiti moksleiviai, kad ir eina mokslus, bet materialė jų padėtis tokia, kad nekartą ašaros būva jų pusryčiai.

Vyčiai, Vytės! Domėjotės paskutiniame

praieitų metų "Vyčio" numerį Moksleiviams Šelpti Fondo Komisijos atsišaukimu. Tat sukruškite, visokiais būdais rinkite aukas ir siųskite Centran, gi atskaitas Fondo Komisijos nariui, kun. N. Pakalniui, 717 W. 18-th St., Chicago, Ill. Neužvilkite Vyčių moksleivių, kurių budrios akys atkreiptos į mus.

"Kas padarė gera? — aš. Kas padarė bloga? — nežinau. Tą patį daro "Naujienos". Jeigu kas gerą darbą padarė, tai sako: socialistas buvo, jei blogą — katalikas arba Vytis". Tokį posakį yra išgriaudęs "Perkūnas". Ir, reikia pasakyti, kad tiesą išgriaudė.

Po visas Chicagos lietuvių kolonijas knibžda visokių "spešilių" agentai. Jie renka nuo žmonių pinigus sakydami, kad, pav., 100 dol. įdėtas tan "spešilan" už mėnesio, kito atneš kitą 100 dol. Tamsūs žmonės patiki ir duoda.

Nesenai du tokiu "spešialų" agentu — lietuviu Matas ir Žitkus — surinko tokiems "spešilams" kelias dešimtis tūkstančių dolerių, smuko iš Chicagos ir dingo. "Naujienos" tuojau pirman puslapin įdėjo jų dviejų paveikslus ir parašė, kad tai darė katalikai, nariai Vyčių organizcijos. Mes tokiam "Naujienu" pasakymui nedavėm svarbos žinodami, kad tuodu agentu yra tokie Vyčiai, kaip "N." redaktorius katalikas; jiedu buvo Vyčiai, kaip ir p. Grigaitis buvo katalikas, kada prie krikšto jam duota vardas Pijus.

Dabar štai komunistų "Vilnis" skelbia šitokią žinią:

SPECIALIŲ AGENTAS AREŠTUOTAS.

Grigaičio ir Jurgelionio draugas, Antanas Vilius, gyvenantis Roselande ant Mich. Ave. (tarpe 107 ir 108 gatv.) tapo areštuotas 3 d. sausio 5 val. po pietų (jam varantas buvo išimtas 30 d. gruodžio); 4 d. sausio jis tapo pastatytas prieš teisėją So. Chicagoj. Reikalaujant Viliaus advokatui, teismas atidėtas iki seređai, 11 d. sausio.

Koresp. patyrė ir ypatingai matė kvitas išduotas P. Viliaus, vienai moterei ant \$100; vienai merginai — \$250 ir vienam vaikinui ant \$100.

Ant. Vilius yra geras Grigaičio ir Jurgelionio frentas, kurie per "Naujienas" ieškojo spešialų agentų, o dabar atsirado jųjų pastogėj agentas. Gal ir labai kartus tiems ponams kūsnis, bet lai džiaugiasi tuo, ką išauklėjo.

Pereitą rugs. mėn., kada Viliaus moteris pasirašė po protestu prieš Grigaitį ir Jurgelionį, kurie dabar "runija" "Naujienu" bendrovę kaip jiems patinka, tai tada Vilius liepė moterei atšaukti tą parašą, arba į stubą neįsileisti žadėjo, ką moteris ir padarė. Tas liūdi, kad Vilius yra geras "N-nų" bosų draugas.

Ką dabar tie ponai pasakys? Žiūrėsim, ar ir šio agento paveikslą "Naujienos" idės, kaip kad dėjo kitų agentų paveikslus?

Taigi lauksime, kada "Naujienos" patalpins šito agento paveikslą, parodys savo plauko žmogų ir kada visi socialistų ir laisvamanių laikraščiai pakartos tą žinią.

SVARBESNI PASTARŲ DIENŲ ĮVYKIAI

Sausio 2—5 dienomis Kaune, Rotušės salėje įvyko antras iš eilės Katalikų Kongresas. Kongreso dienotvarkėje buvo ilga eilė rimtų referatų, kuriuos skaitė dvasininkai ir pasauliniai mokslo vyrai.

Sausio 4 d. Lietuvos Užsienių Reikalų Ministeriu paskirtas profesorius Jurgutis. (Elta).

Sausio 6 d. Lietuvos Vyriausybė įteikė Tautų Sąjungos Tarybos pirmininkui Hymanui protestą prieš rinkimus Vilniaus srityje. (Elta).

Sausio 7 d. rezignavo Airijos Respublikos prezidentas Eamonn de Valera del to, kad taikos sąlygų klausime Airijos parlamentas susiskaldė į dalis.

Sausio 7 d. išvažiavo Genevon Lietuvos delegacija, kurios sąstatas yra toks: pirmininkas, Lietuvos atstovas Anglijai, T. Naruševičius; vice-pirmininkas, Lietuvos atstovas Šveicarijai, V. Sidzikauskas, St. Seimo Sekretorius V. Natkevičius; ir St. Seimo narys Šmulkštys.

ŽILIVS LIETUVOS KARINIS ATSTOVAS KLAIPĖDAI.

Vašingtonas, 1 — 14 d. (Elta). Krašto Apsaugos Ministeris atšaukė karinį Lietuvos Atstovą Klaipėdai, Kapit. Dimšą. Dabar paskirtas Klaipėdon Jonas Žilius, buvusias Lietuvos Finansų Misijos Amerikoj narys.

MAŽAI BALSAVO LENKŲ RINKIMUOSE VILNIUJE.

Vašingtonas, 1 — 14 d. (Elta). Vil-

niaus srityje Linkmenų valščiujė iš keturių tūkstančių rinkikų balsavo Vilniaus Seimo rinkimuose tiktai šimtas septyniasdešimts. Panašia proporcija balsavo visam Švenčionių apskrityje. Marcinkonių valščiaus Lydos apskrities niekas nebalsavo. Žmonių ūpas buvo labai nervingas. Daugelyje vietų lenkų agentai bijojo pasirodyti miniose.

ATVAŽIUOJA AMERIKON KOMPOZITORIUS NAUJALIS IR DAILININKAS ŽMUIDZINAVIČIUS.

Vašingtonas, 1 — 14 d. (Elta). Sausio 11 d. išvažiavo Amerikon Lietuvių prašomas parengti koncertų kompozitorius Naujalis ir dailininkas Žmuidzinavičius šaulių meno reikalais.

—xx—

Pranas Girvainis.

Nežinomo poeto eilės.

—x—

Raudonos Aguonos.

Štai supas jos rytų aušros sapnuose
Ir dega, šviesdami, raudoni jų žiedai,
Lyg tie skausmai, kur amžius mus apjuosę
Ir nūn dar laiko, lyg praeities karčios skaus-
[mai.

Jos dega taip karštai, tyliai-raudonai
Ir vaiskiai žėri per plačius laukus.
Kur nori žvelgk—tenai aguonų milijonai
Juokauja, tyčiojas—didžiuojasi, patikę
[mus.

Rytų aušros rasoje jos slepiningai šneka.
Tai lyg kraujų šlakai, kur amžiais bėgom mes,
Kurie iš mūs širdžių per amžius sriūva, teka,
Kaip ir šventa auka už mūs prabočių idėjas.
Į pluokštą jas skinu. Nedaug jų tebeliko.
Žerėdamos, nušvies kukliai jos mūs dy-
[giuotuosius kelius.

Pinu tat jas tvirtai į žerintį vainiką
Ir džiaugsmo kupinas nešiosi jį į savo
[namelius.
Žerėdamos, jog kova mums primins budrias
[dianas,

Uždegs mums gislose sustingusi—jį kraują—
Tat į laukus! pas vaiskias aguonas: —
Žerėdamos, tėvynei jos padės užžiebtį aušrą
[naują...

Vilnius, 29. VIII. 18.

J. V—nė.

Broliams.

—xx—

Neliūskit, broliai, nežus tėvynė;
Pilka padangė jos prablaivės.
Ateis ir jai linksma gadynė,
Vienybė, meilė greit užklestės!
Nurims audringas valstybių karas,
Skaistveidė saulė rūkus nušvies,
Debesys dūmų išnyks, kaip garas,
Nekaltas kraujas nebesilies.
Laukai platieji nukloti kaulais
Ramiai artoją ariant išvys,
Kritusius kovoj vainikuos laurais,
Paminklą amžių ainiai dabys!
Vėliavą laisvės aukštai iškėlę,
Dirbsim vien naudai savo žmonių;
Plieninius šarvus šalin padėję,
Šviesą ir meilę skleisim tarp jų.
Jau krito skaudūs vergijos pančiai,
Kiekvienas turi teisę žmogaus!
Tad greitai galas Lietuvos kančiai,
Josios krūtinės nieks nebespaus!

Mariampolė.

— x —

J. V—nė.

Mano laivas.

—x—

Mano laivas plaukia vienas,
Plaukia, plaukia vis tolyn;
Plaukia jisai vieni vienai,
Bangos mėto vis labyn.
Vienos šonan jį paverčia,
Nori, nori nuskandyt,
Kitos ratu aplink siaučia,
Viena kitą nor pavyt.
Kai suseina jos į būrį,
Žaidžia, žaidžia sau linksmi:
Sukas, šniokščia, dairos žiūri,
Ar dar ilgai plauks jisai.
Jos putotos ir įniršę,
Mano laivą nor praryt,
O jis plauk per jų paviršį
Liepdams joms nusiramint.
Jūrė šniokščia ir putoja,
Laivas supas ant bangų,
Bet jo vairininks netboja,
Nes kovot su jom smagu.

Mariampolė.

A. Tamoliūnas.

Garcia Moreno.

(1821—1921.)

ON Gabriel Garcia Moreno*)
gimė gruodžio 24 d., 1821
m., Guayaquile. Jo tėvas,
Gabriel Garcia Gomez, gi-
mimu iš Villaverdė, užsiim-
dinėjo pramone Callao,

pirm atvyksiant į Guayaquilą, kur susituokė su Dona Mercedes Moreno, iš kurios tai gimė būsimasis Ekuadoro kankinys Prezidentas. Gabriel Garcia Gomez pasimirė, kuomet jo sūnus buvo dar kūdikiu. O vaiko išauklėjimo prievoles pasiėmė našlė motina, paaukodama viską, kad tinkamai išauklėti vienatinį savo sūnų ir suteikti visą galimą mokslą. Pasitaikė jai gauti garsųjį mokytoją Fray Jose Betancourt'ą, po kurio įtaka Jaunasis Garcia Moreno vykriai mokinosi. Vėliau, įstojus į Kvito Universitetą, buvo gambiausias mokinys ir spal. 26 d., 1844 m., apturėjo doktoratą teisių fakultete (*Doctor en Jurisprudencia*).

Netrukus Garcia Moreno aktyviai užsiėmė politika, prisidėdamas prie revoliucinio sūkurio, kuris nubloškė Florės valdžią ir į jo vietą įstatė Rocą (1846 m.). Veikiai atsižymėjo didžiais gabumais raštuose, kurių daugumą teikė "*El Zurriago*" laikraščiui; savo raštuose ypač satyra pašiepė tuometinę nevykusią valdžios administraciją; bet uoliausiai atsižymėjo naudingais darbais municipalėje Kvito taryboje. Tuo pačiu laiku jis studijavo teisių praktiką ir kovo 30 d., 1848 m., buvo jau leista savirankiai vesti skundus. Kada Flores neteko valdžios vairo, tai su Ispanų valdžios paspirtim mėgino atgauti, tačiau Garcia Moreno stoji prieky paremdamas Roco valdžią ir, kuomet Roco valdžia griuvo, Garcia Moreno 1849 m. pri-

*) Garcia Moreno biografijai žinias sėmiau iš "*The Catholic Encyclopedia*", Vol. VI, pūsl. 379 ir sek.

verstas buvo apleisti šalį. Po kiek mėnesių jis grįžo į tėviškę užsiinteresavęs pramonės reikalais. Ties Panama susitiko su Jezuitais, išvartytais iš Naujosios Granados Respublikos. Jie norėjo surasti prieglaudą Ekuadore. Garcia Moreno pasirijo patarpininkauti vienuoliams ir sykiu paėmė laivą į Guayaquilą. Tame pačiame laive keliavo pasiuntinys iš Naujosios Granados, kurią valdė diktatorius Diego Noboa; kelionės tikslas buvo politiniais reikalais padaryti įtakos, kad Ekuadoro valdžia neįsileistų Jezuitų. Kuomet laivas įplaukė Guayaquilo uostan, tai Garcia Moreno pasiskubino liute-liu dasigauti kranto ir tuojau pasirūpino išgauti leidimą del Jezuitų, pirm negu Naujosios Granados pasiuntinys mėgintų sugadinti visus priėjimus. Bedieviai, pasivadinę Liberalais, kaip tik dagirdo apie tuos įvykius, visi subruzdavo ir pasidarė aršiaus Garcia Moreno priešais. Kad pakilo ir Pietų Amerikos bedieviai prieš Garcia Moreno, tai matėsi iš Jokūbo Sanchez'o, N. Granadiečio, brošiūros: "*Don Felix Frias en Paris y los Jesuita en el Ecuador*", ant kurios Garcia Moreno davė kritingą ir tvirtą atsakymą, užvadinęs: "*Defensa de los Jesuitas*".

1853 m. pradėjo jis leisti "*La Nacion*", periodinį laikraštį, paskirtą kovai už minių išnaudojimą per tuos, kurių rankose buvo valdžios vairs. Tuo pačiu jo tikslas buvo apginti ir žmonių tikėjimą. Nuo šiol iki jo mirties jis buvo paprastų žmonių apgynėjas ir draugas. Anų laikų Urbino valdžios frakcija greitai permatė "*La Nacion'o*" įtakmę žmonėse ir pasiskubino prieš trečijį leidinį sukonfiskuoti bei panaikinti, o patį ledėją-redaktorių išstremti antru sykiu. Tuo laiku jis kad ir buvo išrinktas Guayaquilo provincijos gubernatorium, bet nebuvo pileistas užimti vietos iš priežasties, kad grįždamas į Kvito pilį neturėjo pasporto. Tad-gi likęs išstremtu jau antrą kartą, be atodairos iškeliauvo Europon. Turėdamas vos tik 33 me-

tus ir jausdamasis pačiame vyriškume, be to gi daug prityręs Ekuadoro politikos gyvenime, jis ryškiai matė reikalingumą šviesi savo viengenčius. Todėliai jis užsiliko porai metų Paryžiuje studijuoti politikos mokslų, aukštesnės matematos, chemijos ir nuodugniai ištirti Prancijos mokyklų sistemą.

Vėl pargrįžus į gimtinę, 1856 m. buvo paskelbta amnestija ir jis tapo paskirtas eiti Žymiausio Kvito Universiteto rektoriaus pareigas. Čia jis išdėstinėjo visą ką patyrė užrubežiuos. Sekančiais metais jis aktyviai dirbo senate prieš įsigalėjusią Masonų partiją valdžioje, taip-gi rįžosi perleisti viešo mokymosi įstatą, pagrindais, nutiestais Paryžiaus pavyzdžiu, bet būta be pasekmių. 1858 m. vėl įkūrė „*La Union Nacional*“ laikraštį kovai prieš netvarkią valdžią ir iš to gimė politinis krizis.

Tuo laiku jis energingai darbavosi įvesti tvarką valdžioje, kuri buvo sugedusios oligarchijos rankose ir nusistačiusios panaikinti Bažnyčią, prie kurios jo viengenčiai buvo dievotai prisirišę; toji oligarchija stengėsi palaikyti žmones bemoksliais, kad lengviau įvykdyti jų užmanymus. Pirmiausias jis vedė kovą per savo laikraštį „*La Nacion*“ prieš sukilėlių-maištininkų abazą, gi dabar jis pats griebėsi tų pačių metodų.

Garcia Moreno garsėjo ne tik kaip tikėjimo gynėjas, bet ir paprastųjų minių užtarėjas, tikrasis vadas. Prieš tai visą įsimaišė dar Peruvijos valdžios liberalai ir daug kenkė jo tėvynei. Tad-gi jis suorganizavo provizionalę valdžią, kurios vairu jis likosi Kvito pily. Ekuadoro Respublika buvo dabar pasidalinusi į dvi dali. Gen. Franco sudarė atskirą valdžią Guayaquila. Garcia Moreno veltui bandė susieiti su Franco valdžia. Kad užbėgus prieš prazūtingus Peruvijos valdžios žygius, Garcia Moreno stvėrėsi gauti Prancijos užtarimo. Iš tos Moreno klaidos priešai mokėjo pasinaudoti. Tuomet nieko nebeliko, kaip tik paskelbti karą. Kad ir iš-pradžiu pavyko viskas, bet Franco su Peruvijos valdžia susitaikė Mapasingue. Tuomet net jo pačio šalininkai įtūžo ir, pakilę prieš Franco, rugsėjo 7 d., 1860 m., sumušė jį ties Babahoya ir antru sykiu ties

Salado upe, nuo kur tapo visai iškrapštytas iš Ekuadoro. Garcia Moreno rįžosi vykriai užgydyti naminio karo žaizdas, pareikšdamas: „*Respublika privalo skaitytis kai viena šeimyna. Senieji provincijų paskirstymai turi būti panaikinti ir tų visų ergelių ambicija palaidota*“. Ir Kūriamojo Seimo perorganizavime, kurį sušaukė sausio mėn. 1861 m., tvirtai reikalavo, kad balsavimas būtų neteritorialis, bet „*tiesioginis ir visuotinis, nustatytas mokslo ir doros pagrindais ir atstovų bei narių skaičius turi (proporcionaliai) lygintis su išrinktųjų skaičium*“. Seimas, įvykęs sausio 10 d., išrinko jį Ekuadoro Prezidentu, o viešą ir iškilmingą pareikšimą sudėjo balandžio 2 d. Nuo to laiko prasidėjo įvairių reformų įvykdinimai, kurių tarpe būta Bažnyčios teisių sugražinimas ir fiskalės radikalų užvaizdos sutvarkymas. Tuo laiku Garcia Moreno turėjo patirti daug nesmagumų ir rūpesčių iš priezasties senojo priešo Urbino, kurs įvairiomis intrigomis kivirčino namines priešingas partijas ir kurstė kaiminines respublikas. Tačiau Garcia Moreno netrukus susitaikė gražiuoju su Peruvijos valdžia.

Garcia Moreno turėjo susikirsti ir su Naujosios Granados valdžia, mat, kuomet Arboledo poziciją užėmė generolas Mosquera, tai rįžosi Naująją Granadą padaryti Kolombijos Federacijos branduoliu ir prijungti Ekuadorą, prie to dar Urbina kurstė Naujosios Granados ir Kolombijos diktatorių prieš Ekuadoro nepriklausomybę. Garcia Moreno buvo kviestas konferuoti su Mosquera, tačiau nebuvo priezasties vesti ginčų del Ekuadoro. Bet tuo laiku Ekuadoro Respubl. ratifikavo konkordatą su popiež. Pijum IX (1862m.), o Regalistų partija tuo užsigavo ir tas davė Mosquerui pretensiją prisikabinti prie kaimininės šalies teisių. Tuomet Garcia Moreno liko įtartas, kad jis „*supančiojęs Kolombiją sudeda ją ties popiež. konomis*“. Gi Urbina skleidė iš Peruvijos obalsius, kad „*Pietų Amerika vien tik Pietų Amerikos gyventojams*“, o Mosquera išleido proklemaciją prieš Garcia Moreno, ieškodamas priekabių, būtent del šių: kad ratifikavo konkordatą; kad Kvito pily užlaiko Apaš-

talų Sosto atstovą; kad leido Jezuitams įsigyvendinti Ekuadore. Del minėtų priešai nutarė jį nužudyti.

Kad Ekuadoro valdžia ir mėgino taikintis, tačiau Mosquera paskelbė karą. Mūšy, ties Cuaspuda Ekuadoro kariuomenė daug nukentėjo. Pagaliau Pinsaqui taikoje susiderinta su Mosquera ir viskas palikta ramybėje. Kovo mėn., 1863 m., Garcia Moreno padavė savo rezignaciją Kūriamajam Seimui, kurs reikalavo, kad eitų Prezidento pareigas iki pasibaigs terminas. Tuose dviejuose metuose turėjo stoti prieš daug pavojų. Kartą dovanojęs mirties bausmę prasi Kaltėliams, kitą-gi sykį pasmerkęs miriop triukšmadarius ir sukilėlius dėl šalies tvarkos ir ramybės, jo priešų dar labiau buvo persekiojamas. Laivyno mūšy ties Jambeli (birž. 27 d., 1865 m.) Garcia Moreno nugalėjo Urbino šalininkus ir bent syklį ramybę įsigyvendino. Tečiaus rugpiučio 27 d. tų pačių metų jo prezidentavimo terminas užsibaigė.

Kituose metuose prasidėjo suokalbių pasikėsinimai jį nužudyti. Po devynerių metų Garcia Moreno buvo nužudytas. Kivirčiai tarpe Ispanijos ir Peruvijos dėl Chicho salų davė pradžią karui, kuriame dalyvavo Jeronimo Carrion'as, Moreno sukcesorius, talkininkaujant Chilijos Respublikai. Tuo laiku ex-prezidentas Garcia Moreno su visu plenumu buvo siųstas į Chiliją ir pakeily, kad atliktų diplomatinės tranzakcijas su Peruvijos Prezidentu Prado. Atvykus jam į Limą bandyta jį nužudyti, tačiau patį užpuoliką patiko mirtis. Diplomatinė jo pasiuntynybė pasekmingiausia pavyko tarpe Ekuadoro ir kaiminių šalių. Garcia Moreno apsistojęs Santiago daug įdomavo šalies nusistatymu ir taip pamėgo jį, jog sumintijo pertvarkyti Ekuadoro Konstituciją sutolygindamas su Chilijos, kurį projektą pavyko jam įvykdinti 1869 m. Po sugrįžimui neužilgo jis patapo sukilėlių vadas. Carrioną numetus jis buvo naujosios valdžios galva. Gegužės mėn., 1869 m., Garcia Moreno buvo patvirtintas Prezidentu *ad interim*. Ir nuo to laiko jis darbavosi dėl žmonių apšvietos ir gerbuvio pakėlimo ir tikėjimo sustiprinimo. Jis partraukė iš Vokių Jezu-

itus, kad mokintų Kvito Universitete. Medicinos mokyklos ir ligonbučiai buvo įsteigta jo pastangomis. Rugsėjo mėn. 1870 m. Viktoro Emmanuelio kariuomenė užvaldė Romą, gi sausio 18 d. 1871 m. Garcia Moreno pirmasis iš visų pasaulio valdovų pareiškė protestą Italijos karaliui už Apaštalų Sosto apiplėšimo. Popiež. tuomi nusidžiaugė ir apdovanojo jį Pirmuoju Ordenu, tai pareiškdamas kovo 27 d. 1871 m. Kitu žvilgsniu, kuomet darbavosi Tėvynej krikščioniškais pagrindais, Masonai ištarę buvo jam mirties dekretą, tai jis išsitarė: "*Dievo ir Bažnyčios priešai gali nužudyti mane, tačiau Dievas negali mirti*".

Jis ir vėl liko išrinktas Ekuadoro Prezidentu, bet pabaigoje liepos mėn. 1875 m. jau žinota, kad dideli pavojai grėsia jo gyvatai. Ir, kuomet jis sykį grįžo iš svečių be sargybos, tai masonas Faustino Rayo nužudė jį. Tas įvyko rugpiučio 6 d., 1875 m.

Popež. Pijus IX užgirdęs apie Garcia Moreno nužudymą, tuojau įsakė iškilmaiai atlaikyti gėdulingas mišias už jo vėlę bažnyčioje Santa Maria in Transtevere. Tas pats popiež. įsakė pastatyti Pio-Latino kolegijoje paminklą, kuriame Garcia Moreno yra apibudintas sekančiomis eilėmis:

*Religionis integerrimus custos
Auctor studiorum optimorum
Obsequentissimus in Petri sedem
Justitiae cultor; scelerum vindex.*

Kiti jo biografai tvirtina, kad Garcia Moreno tapo nužudytas masonų ir dėl tos priežasties, būk Ekuadorą dedikavo Švenčiausiajai Jėzaus Širdžiai.

Garcia Moreno žuvo už Dievą ir Tėvynę. Tuomi patapo kankinys. Ateis laikas, kad Garcia Moreno gal bus pripažintas šventuoju. Tuomet Katalikų Bažnyčios išpažintojai turės daugiau dar vieną šventąjį kankinį, kuris žuvo nuo priešų rankos už Dievą ir Bažnyčios teises dėl Tautos gerbuvio ir laimės.

Pr. Genys.

Mūsų Gėlės.

(Pavedu sesei Liūdai.)

GRAŽUS AUŠO PAVASARĖLIS.

Gražus aušo pavasarėlis...
Ledai sulūžo, sniegas sunyko, upeliuose vanduo suburbuliavo...
Išdžiūvo žemė, sužaliavo žolė, darželyje po langais pražydo mūsų gėlės...
Sukukavo gegutė, pragydo lakštingala, prašneko pavasario rytas...
Pajutusi siela pavasario grožį, palinks mėjo — gražus jai aušo pavasarėlis...
Kas rytas, vakarėlis laistydavo savo gėles, o naktimis svajonėse jas myluodavo, glamonėdavo, bučiuodavo...

Rytmečiais bėgdavo jų pažiūrėti, pasidžiaugti dar jaunučiais, nedrąsiai besiskeitančiais žiedeliais... baltais, raudonais...

Tau, sesytė, gerų rytelių palinkėti...

O paimta įkvėpimo paskėsdavo jausmuose... Jausdavo...

Nuolatos ilgėdama tyliai kuždėdavo: kaip gražus aušta pavasarėlis:..

ŠALNA PAKANDO MYLIMĄJĮ ŽIEDĄ...

Vieną metelį į mūsų gėles paslapčiomis užklydo šalna...

Nulankstė gėlių lapelius... jaunosius žiedelius..

Pakando mylimąjį žiedą...

Širdis pajuto rūpestėlį... Skaudų rūpestėlį...

Gaila jai buvo mylimojo žiedo... gaila...

Bet, pažvelgė vėl gaivinanti saulutė, pačiuo žiedelį — jis vėl atgijo!..

O koks džiaugsmas veržėsi iš sielos gėlės!.. Džiaugsmas!.. Kokia sušvito laimė!.. laimė... — atgijo mylimasai žiedas!..

VISKAS APLINKUI ŠLAMĖJO, KUŽDĖJO

Rytas...

Viskas aplinkui maloniai šlamėjo...

Vėjas žaliuose lapuose audė sparnuotas svajonėles...

Gėlės meilę šnekučiuavo...

Tyliai kėtėsi kvepiančiųjų žiedų burbulytės...

Tik mano širdis liūdėjo... Ilgėjosi laimės dienų... ilgėjosi laimės... ilgėjosi tavęs...

Neramu jai darėsi, neramu...

Siauros jai buvo erdvės, kad skrajotų... Skaudus pasaulis, kad gyventų...

Skaidu jai darėsi, skaidu...

Ilgėjosi ji tavęs, sesytė... ilgėjosi...

Ir griaudu jai darėsi... O viskas aplinkui maloniai šlamėjo...

Mano širdis ilgėjosi... Raudo skaudžiasis raudeles tave atminimais myluodama... bučiuodama...

KAD ŽAIDĖ PO LANGAIS NAKTIES ŠEŠĖLIAI.

Vakaro tyla migdė žemę... Juodos nakties sparnai gaubė pasaulį...

Tamsūs šešėliai slankiojo po langais... lankų gėlynuose... pagiriais...

Visas pasaulis nutilo, ramiai ilsisi sapnuodamas laimės sapnus... Milionai sumirgėjo žvaigždžių...

Retkarčiais kaž-kur laukuose sugriežia griezlė... Pro ausis pralekia šikšnosparnis... Sudejuoja pelėda...

Daugiau ir daugiau renkasi tamsos rūkų... Painiai išsivingiavę, lyg ko bijodami, slenka į kambarį...

Nurimo po langais gėlės...

Juodi nakties šešėliai zaidžia, šoką nakties suktnį...

Rytuose pasidarė šviesiau. Pakilęs iš už miško mėnulis pabėrė sidabro spindulius.

Sėdiva mudu šalia vienas kito ir... žiūriva į juodųjų šešėlių žaislus...

Nakties sparnų glamonėjami, glaudėvos arčiau... arčiau...

Mudviejų sielos, prasiverždamos pro tamsos rūkus, skrido į skaisčiąją erdvių šalele... į žvaigždėtąsias sritis...

Ir mylėjau aš tave, sesytė, labai... Ir tu mane atjautėi...

Džiaugiaus tavimi ir tu manimi... ir abu džiaugėvos vienas antru...

Po langais augo sužydusios baltos, raudonos mūsų gėlės... ir naujai beskleidžiančios šviesios žiedų burbuolytės...

Juodi nakties šešėliai slankiojo aplinkui šokdami nebaigiamą nakties sukutinį...

TEIKIME ŽMONĖMS MŪSŲ ŽALIUOJANČIŲ GĖLIŲ.

Prisiskinkime, sesytė, mūsų žaliuojančių gėlių ir neškime tiems, kurie jų neturi...

žvilgsnis pamylavo jas... pabučiavo... pri-
glaudė prie jausmingosios širdies...

Man brangios mūsų gėlės... brangios...
Brangesnės už visą pasaulį...

Jomis esu aš laimingas, laimingas...

Jose nurimsta mano išsiilgusi širdis...

Joms pasiguodžiu buities vargelius... Be
jų aš gyvent negaliu... negaliu...

Jos mane vilija, žavėja mano sielą...

Sesytė! Laistykiva tankiau mūsų gėles,
kad jos būtų žalesnės-gyvesnės, kad jų žie-
deliai būtų skaistesni... baltiesni, raudones-
ni...

Laistykiva jas tankiau, kad jos įsigy-

*Paminklas žuvusiems dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės, atidengtas Kaune spalio
16 d., 1921 m.*

Neškime tų gėlių kurios baltai ir raudonai žydi... kurių žiedų burbuolytėse reiškiasi meilę, kurios ją teikia žmonėms...

Žiūrėkiva, kaip ypatingai plūsta gyvybė iš šitų besiskleidžiančių žiedelių!..

Sesytė!..

Ar jauti?..

Pažvelgk į mudviejų gėles, o pajusi širdyje gyvybės... Tik pažvelgk... pažvelgk!..

Ir bekrisdamas dviejų žavingų akučių

ventų mummyse ir mudu jose...

Laistykiva jas, sesytė, tankiau, tankiau... o mylėkiva jas visada...

Lai žaliuoja žiemą-vasarėlę... Jų žiedai amžinai tegu žydi... nuolatos virsdami skaistesniais, gražesniais...

O žmonės paregėję mudviejų gėles pamėgs, ir pas save pasisodins žaliuojančių gėlių baltais ir raudonais žiedais...

Ir pamēgs jie gēles... Užmirš skriaudas... Pamylēs vien kitā kaip Kūrybos lieptā mylēti... Ir ištikrūjū prāzys pas juos gēlēs baltais ir raudonais žiedais...

Tik mudu mylēkiva savo gēles ir saugokiva jas, kad šalna nepakāstū mylimūjū jaunystēs žiedū!..

Laistykiva jas tankiau... Ar skaisti die nutē ramiai viešpataus, ar nakties juodi šėšėliai slankios po langais... kad visados švies tų skaistybe mūsų gėlių žiedeliai, kad visados jie būtų gyvi, kupini meilės, kurios pasauly taip maža...

Pamylėkiva, sesytės, bežystančias gēles, o jos padarys mudu laimingais...

Laimingi, kurių širdyse tyliai skleidžiasi amžinai žaliuojančių gėlių žiedų burbulytės baltos ir raudonos...

Laimingi būsiva, jei mylėšiva savo gēles, juk gražus aušta mudviejū jaunystēs pavasarėlis!..

Telšių Žemaičių Gimnazija

15—XI—21.

—x—

Pr. Genys.

Be laimės.

—x—

Užgeso saulė vakaruos',
Ne ošia miškai,
Jau žvaigždės mirkčioja rytuos,
Jau snaudžia laukai.

Nutilo vėjo ūžėsysis,
Nurimo gamta;
Man širdį spaudžia ilgėsysis,
Kuo-gi ji kalta?

Svajonėm's skraidau po erdves,
Laimės rast tenai;
Bet kas-gi, kas-gi ten nuves,
Kur slepias jinai?

Gal miegančio miško tamsoj,
Lankoj tarp gėlių;
Gal plauko kur nors vienuoj
Ant jūrių gilių?

Gal ten tarp šviesių žiburių
Savo spinduliu
Ji juokias man, kada tamsu —
Rast jos negaliu.

Telšiai, 21—IX—20.

Rudens vakaras.

—x—

Tamsiaisiais, tirštais debesimis užklotas dangus. Vėjas šniokšdamas teškina į langus stambius lietaus lašus. Visur tamsu, nejauku...

Aš-gi šį vakarą laimingas, nes gavau iš paštos siuntinėlių, kurį prisiuntė iš Amerikos B. Jakaitis, Žemaičių Kalvarijos Pavasarininkams. Nudžiugau... Siuntinyj radau daug katalikiškos, naudingos jaunimui, literatūros, būtent: "Vyčio", "Moksleivio", "Darbininko", "Draugo", "Garso" ir "Prekybos". Sklaidau, vartau. Viename laikraštyje randu daug jaunimui naudingų straipsnių, žinių, o "Vytis" ir "Moksleivis" kupinas jaunimui moralio turto...

Džiaugsis katalikiškas jaunimas sulaukęs nuo draugo B. J. tiek daug sveikos literatūros.

* * *

Lauke žiaurus vėjas be pasigalėjimo naikina prigimties gyvybę: drasko medžių šakas ir gena nuo jų pageltusius lapus. Kasdieną nyksta gamtos gražumas.

Panašiai ir pas mus Lietuvoj daugelis jaunimo žūsta bedievybės bangose. Bet drąsūs kovotojai su socializmu stoja atviro kovon ir gelbsti jaunimą nuo pražūties...

Dangus nesiblaivo. Vėjas nerimsta, lietus nenustoja lijęs. Ruduo rengia žemės gražumui pražūtį. Bet veltui jo pastangos. Kad ir užklos žemę sniegu ir viską sušaldys, bet pavasarį, saulė aukščiau pakilus nuvarys sniegą ir ledus. Gamta pabus ir iš naujo pasipuoš.

Veltui atėizmo bangos siaučia jaunimo tarpe. Ankščiau ar vėliau jos turės amžinai dingti.

Žiogas.

Jezdauskiškiai 2—XI—21.

O tu, mulki nemazgotasis: į žmogų nepanašus. Girtas, purvinas, nuplyšęs, susidaužęs! Ir kaip tu toks man išaugai?

— O kam mane, mama, į mokslą neleidai? Būčiau žmogus buvęs.

Dabar džiaugkis!

Lietuvos Nepriklausomybės 4 Metų Sukaktuvėms Besiartinant.

1922 metų, vasario mėn. 16 d. sueina lygiai keturi metai, kaip Lietuva pasiskelbė vėl nepriklausoma valstybė.

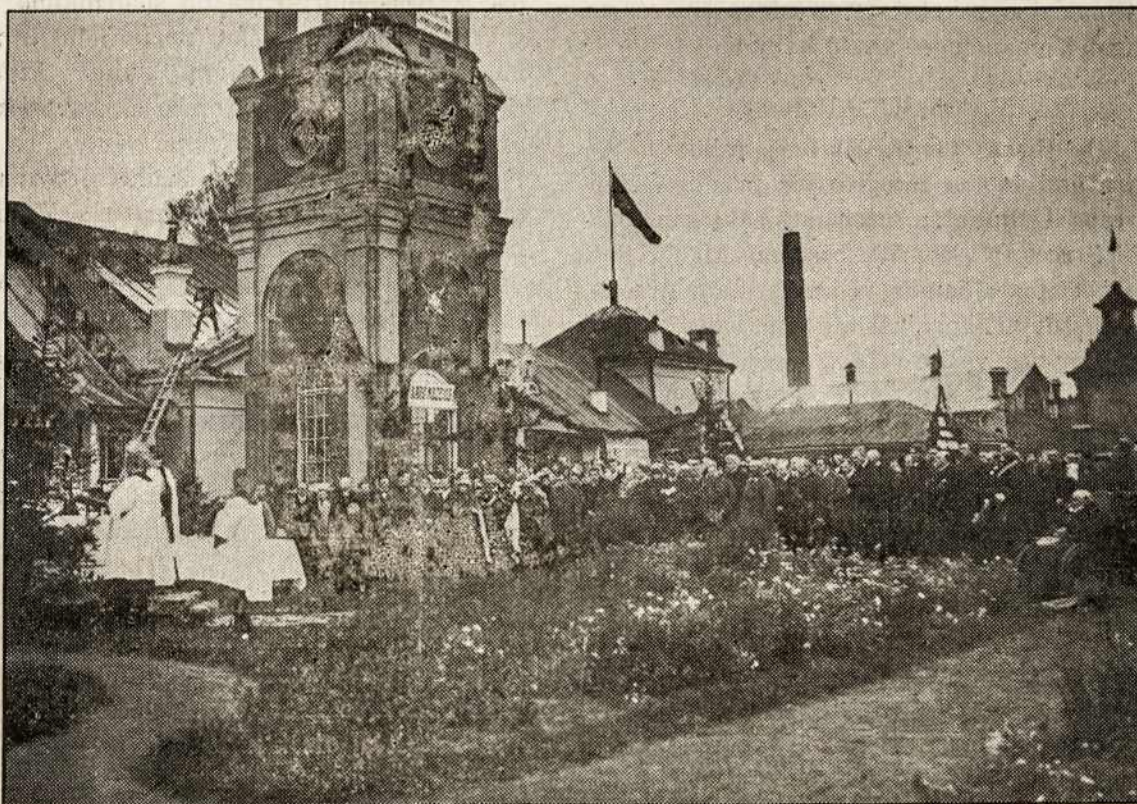
Toji vasario mėn. 16 diena, kaipo didžiausia lietuvių tautos šventė, visoje Lietuvoje švenčiama kuoiškilingiausiai. Amerikos lietuvių veikėjų konferencija 1921 m. gruodžio pirmą 1 d. yra nutarusi ir čionai Amerikoje visose lietuvių kolonijose ją kuoiškilingiausiai švęsti, kad sustiprinus savo dvasią ir parodžius kitataučiams, kiek

patys turi savas įstaigas, tai atleisti tai dienai darbininkus, o pačias įstaigas uždaryti.

2. Savo namus, dirbtuves, krautuves ar šiaip įstaigas reikia išpuošti Amerikos ir Lietuvos vėliavomis. Vakare gi įtaisyti iluminaciją. Pageidaujama taip pat išpuošti ir iluminuoti miesto gatves.

II. ŠVENTĖS APVAIKŠČIOJIMAS.

3. Visose lietuvių bažnyčiose iškilmin-

Paminklo atidengimo iškilmės (Žiūrėk mūsų paveikslai).

lietuvių brangina savo nepriklausomybę.

Paduodama čionai bendrais ruožais šventės apvaikščiojimo programą, kurią turėtų apsvarstyti ir gyveniman pritaikinti susitvėrusieji kolonijose tam tikri vasario m. 16 d. šventei rengti komitetai.

I. PASIRENGIMAS.

1. Visi lietuviai privalo pasistengti tą dieną pasiliuosuoti nuo darbo, o tie kurie

gos pamaldos ir pritaikintas tai dienai pamokslas.

4. Visų draugijų su vėliavomis ir ženkais, orkestrais papuoštais automobiliais ir tt. manifestacijos po gatves.

5. Vakare: koncertai, pritaikintos šventei paskaitos bei prakalbos, iškilmingos vakarienės ir tt. Jaunimui vakarėliai su šokiais.

III. RINKLIAVOS.

8. Taja proga pasinaudojus pardavinėjami paskolos bonai.

7. Tautos šventės paminėjimui renkamos aukos valstybės reikalams.

8. Raginama aukoti auksiniai ir sidabriniai daiktai Aukso Sidabro Fondan Lietuvos savajai valiutai paremti. Šios aukos, pridant pavardę ir antrašą aukojusių siunčiamos Lietuvos Atstovybei šiuo adresu: Representative of Lithuania, 1925 "F" Street, N. W., Washington, D. C.

IV. SPAUDA.

9. Pageidaujama, kad šventė būtų kuo plačiausiai aprašyta vietos laikraščiuose, ypač pingai išeinančiuose anglų kalboje.

V. FOTOGRAFIJOS.

10. Visas šventės iškilmes reikia nufotografuoti ir tas fotografijas prisiųsti šiuo adresu: Lithuanian Information Bureau, 1925 "F" Street, N. W., Washington, D. C., kur bus išleistas albumas, rodantis, kaip Amerikos lietuviai apvaikščiojo Lietuvos nepriklausomybės vasario 16 d. šventę.

—x—

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS
DIENA.

Gruodžio 29 d. Šv. Jurgio parap. sve-tainėje (Chicagoje) įvyko Chicagos lietuvių centralinių organizacijų atstovų susirinkimas, kad aptarus spaudos ir finansų komisijų sudarytus projektus dėl vasario 16 d. rengiamo mass mitingo Ashland Auditorium keturių metų Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvėms paminėti, išnešti protestą prieš lenkų žiaurumus okupuotame Lietuvos krašte ir reikalauti, kad Klaipėdos kraštas būtų prijungtas prie Lietuvos.

Nutarta:

Kviesti Lietuvos atstovą gerb. V. Čarneckį dalyvauti tame susirinkime.

Kviesti Lietuvos Vyčių Chicagos Ap-skričio ir "Birutės" korus, taip-pat solistus: M. Rakauskaitę, O. Pocienę, K. Sabonį ir Stogį.

Kviesti kalbėtojus lietuvius: P. Grigai-

tį, kun. Dr. S. Česaitį (pasiliko teisę save pavaduoti kitu, jei pats negalėtų kalbėti) ir J. Bagdziūną; svetimtaučius: žydų atstovą (pasižadėjo kalbėti Dr. S. M. Melamed, žydų dienraščio "Courier" redaktorius), sen. McCormicką, kongr. Chandlerį, miesto majorą Thompsoną ir kitus, jei kai-kurie jų negalėtų kalbėti.

Dar syki pakviesti prie bendrojo darbo ir Chicagos Lietuvių Darbininkų Tarybą.

Kad visi lietuvių namai, įstaigos ir tt. tą dieną būtų papuošti Lietuvos ir Amerikos vėliavomis bei spalvomis.

Prašyti gerb. kun. klebonų, kad bažnyčiose tą dieną atlaikytų pritaikomas pamaldas ir paskelbtų šį masinį susirinkimą.

Atspausdinti laiškus draugijoms ir pramonininkams su prašymu aukų. Pinigus reikia siųsti Finansų Komisijai, kurios rašt. yra J. Palekas, o izd. E. Statkienė.

Jei bus patogiu, atsišaukti į žydus ir prašyti aukų. Tas darbas pavesta Finansų ir Spaudos Komisijai. Komisija pasilieka teisę kooptuoti vieną žydą, kuris pagelbėtų tam darbui.

Masinis susirinkimas pavadinti Lietuvos Nepriklausomybės Diena, angliškai Lithuanian Independence Day.

Įžanga nustatyta 25c. asmeniui. Bilietų atspausdinti 5000 ir 15,000 skelbimų lapelių su lietuvišku ir anglišku tekstu.

Pasirašo:

Dr. Ig. Česaitis,
M. E. Žaldokas.
Pr. Zdankus,
J. A. Mickeliūnas,
Simokaitis,

ATEITININKAS.

Iš angliško vertė A. K. Tauragis.

SKYRIUS I.

Išgelbėjimas.

Vavajanda atsisėdo ant akmens valandėlę atsidusti. Jis buvo stataus kriaušo papėdėj ir labiausiai suvargusiu drąsuoliu visoje jo giminėje. Visos laukinės apylinkės Mohakų ieškotojai ir medziotojai sekė jį, ir buvo visai arti. Jis pasilsiu turėjo gal dešimts minutų, ir da tiek laiko lipti stataus kriaušo taku, kol jo priešai jį dasivys. Jei tik pasieks virš vandenpuolio tankumyną, bus pabėgęs; jei ne, turės ugnimi deginamas mirti, kaip mirė daug baltų žmonių, patekusių jo nagnosna. Toks buvo įstatymas ir jis nesiskundė. Atsisėdęs taip garsiai kvėpavo, kad net laukiniai gyvulėliai bėgo į krūmus slėptis. Truputį atsigavęs galėjo apsidairyti.

Kokia žiauri vieta! Upės krantai siekė šimtą pėdų į aukštį, statūs it siena; upės lovyys buvo išdžiūvęs, išskyrus vidurį, kur vandens išrėžta vaga bėgo siaura gili sriovė. Virš jo Mohako vandenpuolis. Žiemos laiku bausus reginys, dar-gi išdžiūvęs kaip upės lovyys, kaip tik pačiam vidury, kur kelios dumbluoto vandens srovės čiurkšleno bliūdan. Tas vandens bliūdas jam buvo gerai žinomas, nes čia jo giminės linksmose vasaros dienosė žaisdavo, žuvaudavo ir maudydavosi. Ant aukštų krantų augo didelės pušys, apačioj-gi gilus tankumynas teikė prieglaudą ieškomiems jo priešams.

Atgavęs kvapą vėl pradėjo lipti taku, kuris nuolaidžiai ėjo kriaušo paviršiumi. Baltveidžiui rodytus beviltis lipimas, bet Vavajandai buvo lengvas. Nesmagu tik buvo, kad tas lipimas labai atsiliepė į jo drabužius ir papuošalus. Pukus jo galvos plunksnų papuošalas, kurį jis žiemos laike sau pasidirbo, du kart buvo nupuolęs, ir kiekvieną minutę lindo į akis, ir vos nedingo. Jo drabužiai, padirbti iš elnių kailių, kuomet jis ant viršaus užlipo buvo kaip žemė. Šiaip jis buvo labai švarus indas. Prieš pasileisiant į tan-

kumyną sustojo, kad nusidulkinus. Nelaiminga valandėlė! Nei sapnuoti nesapnavo, kad atsivijanti buvo taip arti, kurie būdami žemiaus jį pamatė. Į jų žiaurius šauksmus, jis atsiliepė kariniu savo giminies šauksmu; įsistatė vilyčią į saidoką ir paleido jiems besirenkant apie kriaušo papėdę. Tie veikiai išsiskirstė ir krūmuose pasislėpė. Tačiau berisdamas akmenis, kada tik jie bandė kriaušu lipti, jis juos ilgai atlaikė. Ir širdingai juokėsi žiūrėdamas į savo priešus besisukinėjančius nuo paristų žemyn jo akmenų.

Baltveidžiai suprato, kad kol Vavajanda laikys savo vietą, jie negalės su juomi kautis. Vienas tik sumanymas liko, tai pasiskirstyti į dvi dali — vienai kopti pagal Vandenpuolį į šiaurius, kitai lipti žemiaus į pietus ir tuomet jį užpulti. Kuomet jie persiskyrė, Vavajanda, išleidęs karinį paniekos šauksmą, pasileido tankumynan. Dabar buvo liuosas takas, kurį užėmė antroji dalis, pirmoji-gi bėgo vandenpuolio link, kad užstojus bėgančiam kelią. Bet Vavajanda buvo antrą kvapą atgavęs ir pykšterėjo pirštais vejantiems. Sau-gi Mohakų giminės keista kalba tarė:

“Šie skalintojai nė želvio nepavytų!”

Aiškiausiai pašiepė savo vejikus, ir čia jį apsiriko. Per daug savimi pasitikėjo. Krūmai taip tankiai buvo apie jį apaugę, kad ieškomas indas galėjo amžinai juose pasislėpti. Vavajanda tačiau nemanė slėptis kol turėjo kvapo. Jis nudaus pasislėpęs ir paliks savo sekikus jo laukti kiek tik jie norės. Jie neskaitė daugiau kaip dešimts drąsių ieškotojų ir medziotojų Mohakų krašto; bet jie vijo jį taip dažnai ir vis veltui, tad dabar jų ūpas buvo pakilęs ligi tiek, kad užbaigti savo laimėjimą. Tą jis žinojo ir vis-gi neprotingai pasielgė. Užuoť slėptis krūmuose iki tamsos, kada būtų galėjęs lengvai pabėgti, jis perlindo per juos į upę.

Krantas aukščiau vandenpuolio nebuvo status ligi upės lovio, kuri čia buvo taip sausa, kaip ir žemiaus. Apie ketvirtadalį

mylios į šiaurius buvo maudymuisi prudelis, jo giminei gerai žinomas kaip Smilčių Suonaša, graži gluosniais apsupta vieta. Prūdelis buvo gilus su smilčių dugnu. Užuo slapstytis tamsiuose, drėgnuose, krūmuose, Vavajanda pasirijo pasiekti tą vietą ir smagiai pasimaudyti. Skubiai ir atsargiai tat bėgo ton vieton. Pasiekęs vietą lūkterėjo dešimts minučių, pasižvalgė į visas puses, ar nepamatys kur savo priešų, paskui pridėjo ausį prie žemės ir paklausė, ar nesigirdi kur žingsnių. Visur buvo tyku ir ramu. Dabar jis nusijuokė, atsiminęs baltveidžius, kurie kiek žemiau saugojo krūmus, tikėdami pamatyti jį išlendantį. Su dideliu atsargumu nusiēmė nuo savo galvos plunksninį papuošalą ir pakabino ant medžio. Nusivilkęs kailinius, makrais apsiuvinėtus drabužius ir padėjęs ant šakos nusileido į vėsų vandenį.

Nedarydamas garso, nė taškymo jis laikėsi arti kranto ir smaginosi. Dar atsiminęs ieškotojus ir medžiotojus belaukiančius jo du kartu turėjo save drūčiai susispausti, kad susilaikius nuo garsaus juoko. Minty mato jis juos nusistačiusius keliose vietose ir girdi Raudonojo Miko, būrio vado, duodančius paliepinimus. Pusvalandį ar daugiau pasismaginęs mėgino plaukinėti. Kaip smagu gulėti vandeny ištiestomis rankomis viršui vandens laikant nosį ir burną. Jautiesi it snaudžiantis paukštis! Kuomet šitas nusibodo, jis atsistojo ir iš akių išspaudė vandenį. Ar jis sapnuoja, ar kokius burtus į akis išspaudė: ant kranto stovėjo aštuonios rimtos baltveidžių papuošaluose figuros. Vienas jų tik ką buvo paėmęs Vavajados drabužius ir galvos papuošalą. Visi jie stovėjo besijuokiant iš jo ir laukdami, kada eis prie krašto. Viltis da nebuvo žuvus, Vavajanda prisiekė niekumet gyvu nepasiduoti. Apsisuko ir dūrė sausos upės lovio link. Pervėlai! Jam dar beplaukinėjant du medžiotoju išsirengę buvo vandeny ir tik laukė jo. Pagavo! Pagautasis tyčiojančiu šauksmu prabilo savo giminės kalboj:

— Jūs skalintojai turėsite pasimušti.

Tie buvo prisirengę. Bebėgant kiton prūdelio pusėn, jie puolėsi ant jo, pagriebė už kulnų ir patraukdami po vandeniu tuoj

nugalėjo. Skanaus juoko buvo visiems, kada Vavajanda žiauriai buvo velkamas prie krašto. Baltieji neturėjo nei kiek kiltumo. Iš džiaugsmo, kad sugavo jie atsigulę ant pečių, vartėsi, rankomis orą mušė, klykė ir šokinėjo. Keturi vyrai vos galėjo jį išlaikyti. Vavajanda pasidavė save virve prišti prie medžio. Jie apjuosė jo liemenį, surišo užpakaly rankas, kojas, po to virve tris kartus apsuoko apie medį.

— Kadangi jis prieš piet degs, — tarė Raudonasis Mikas, vadas, kurio išžiūra atrodė gana šiurksti, — nereikia jam jokių drabužių. Jo drabužiai yra geri. Mes juos išstatysime ant varžytinių.

— Aš turiu mirti savo drabužiuose, — išdidžiai pasakė Vavajanda. — Kitaip nemirsiu.

— Gerai, gal ir dera vadui mirti savo pilnoje uniformoje. Tat, atiduokite, — prabilo Raudonasis Mikas.

— Bet, vyrai visi jūs jį apstokite aplinkui ir pirmame jo pasirizime mėginti pabėgti, užmuškite jį.

Kada Vavajanda buvo aprenktas ir vėl surištas, būrys rengėsi eiti išsimaudyti, kad pasilsėjus ir nuplovus dulkes nuo ilgo vėjimosi savo aukos, taip-gi kad prisirengus prie sugautojo sudeginimo. Šokinėdami aplink medį, prie kurio buvo pririštas indas, jie panieką reiškia jam badydami šonkaulius ir bepasakojant Raudonajam Mikui Vavajandos didžiavimąsi, kad niekados nebuvo ir nebus sugautas.

— Ką tu dabar turi pasakyti? Ar nebuvai sugautas, it Padėkos Dienoj žioplus kalakutas?

— Reikėjo man palikti žiopliu, kad duotis jiems sugauti, atsakė indas.

— Ak, duokite už tai jam dvidešimts, kartu sušuko visas būrys, ir šoko apie medį delnais užgaudami belaisvį.

Vavajanda neišsisukinėjo ir nė žodžio netarė. Net pririštas prie medžio stovėjo kaip didvyris.

Kada medžiotojai vėl apsirengė ir smagiai užkando, kiekvienas jų priėjęs prie belaisvio kišdami po nosimi dvi riekuti duonos su mėsos rėželiu, arba pyragaitį, sakė:

— Ar tu nenorėtum jo turėti?

Užkandę medziotojai vėl ratu apstojo apie medį ir žiūrėjo į tylų belaisvį. Tai buvo žiaurus būrys, raudonuose marškiniuose ir kelnėse, žemai užtrauktomis skrybėlėmis ir šarvuotais diržais. Raudonasis Mikas išrodė kaip jūrių piratas. Juodi jo ūsai dengė burną, o raudona nosis kyšojo, it gatvės lempa, kad net jo paties vyrai juokėsi iš jos spalvos ir didumo. Jisai buvo būrio kalbėtojas.

— Na, vyrai, — pradėjo jis. — Ant galo sugavome šį biaurų sutvėrimą, — kuris per daugel metų užmušinėjo ir kapodavo Mohakų klony apsigyvenusių galvas. Jo pražūtis dar arti. Aš siūlau, kad papuošalas jo galvos būtų nuimtas, galva nukirsta, ir tada sudegintas čia pat, kur stovi.

— Nesuprantu, dėl ko jūs norit nuimti mano galvos papuošalą, — su piktumu prieštaravo Vavajanda. — Tai mano giminės ir mano laimėjimų žymė.

— A, lai turisi jisai savo galvos papuošalą, — pratarė keli.

— Ne, — sušuko Raudonasis Mikas. — Ar Li Hung Čang nenustojo povos plunksnos, kuomet nustojo savo darbo? Su juo turime pasielgti taip, kaip Kinijos karalienė pasielgė su Li Hung Čang. Visi, kurie tam pritariat, sakykite — Taip.

Visas būrys pritarė Raudonajam Mikui, ir išdidi indo galva pasvyro, kuomet galabintojas nutvėrė plunksnuotą galvos papuošalą nuo kaktos ir tvirtai uždėjo ant raudonų vado kudlių. Raudonasis Mikas žiauriai nusijuokė.

— Dar parinkite malkų ir sukurkite ugnį, — suriko jis.

Skaudus buvo reginys. Bėgiodami, rinkdami malkas ir kraudami į pusratį aplink pasmerktą vadą visi medziotojai juokavo. Kraudami malkas kiekvienas knybo ir dūrė jam rodydami, kaip liepsnos sieks jo kojas pirmiau ir kaip iš lėto iškepins jį visą. Šiam darbui vadovavo Raudonasis Mikas kalbėdamas pilnu balsu. Jis vienus šiepė, o kitus gyrė, glostydamas savo juodus ūsus ir taisydamas raudoną nosį, tarytum ji gręšus būtų jam nupulti ir juokėsi nuoširdžiai. Vavajanda nesijudino, nei nesipriešino. Jis

su jo giminėje apsireiškusiu užsilaikymu laukė tragingos pabaigos.

Kuomet viskas buvo prirengta, Raudonasis Mikas tarė:

— Vavajanda, ar turi ką pasakyti, dėlko sulig giminės įpročių šis ugnimi mirties nuosprendis neturėtų būt išpildytas?

Būrys linksmai sušuko, bet indas nulenkęs galvą tylėjo kaip žemė.

— Lai taip būva! — suriko Raudonasis Mikas, — ir laužas ūmai pradėjo degti. Kįlanti dūmai paslėpė auką nuo jų matymo.

Su trupučiu nerimasties žiūrėjo į liepsnas Raudonasis Mikas. Kuomet perdegus ugnis apmirė ant paprastos liepsnos, jie galėjo matyti indą, kuris netekęs jėgų akis įsmeigęs žiūrėjo toliau į mišką. Ta pačia valandėle vienas medziotojų sušuko:

— Saugokitės! Štai Maginis ateina!

Gal ir būta tame varde kiek magikos, nes Raudonasis Mikas ir visas būrys spruko tankumynan ir dingo. Paskui juos bėgo šūkaudamas vyras, o paskui jį kitas. Ir kuomet vienas būrį vijosi į krūmus, kitas paspyrė ugnį ir griebė virvę, kuri laikė pririštą prie medžio belaisvį ir keistai suriko žiūrėdamas į baisų reginį.

Vavajanda nutraukė nuo savęs virvę ir numetė į šalį.

— Nėra pavojaus, dvasiškas Tėve N., — sakė jis. — Ištikrųjų aš nesu surištąs; vaikai tiktai nudavė indu ir medziotojais. Bet dar, aš manau, tai tikras gaudymas, nes Maginis žino miškus, ir pirm visų kitų jam rūpi sugauti Raudonajį Miką.

(Bus daugiau.)

Šviesos Spinduliai.

Surinko ir liuosai vertė A. K. Tauragis.

Amerika.

Visas kraštas pilnas nerimstančių, besistengiančių, dirbančių, besikaujančių, kalbančių įvairiomis kalbomis žmonių, bet jautančių tik vien širdies plakimą savo krūtinėse.

Bedieviai.

Yra vos kelios esybės, neatsizvelgiant, kaip joms mąstymo (protavimo) trūksta, ant kurių nepasiliktų it išpaustas virš valdančios dievybės persitikrinimas. Bedievių tautos da nėra buvę.

I darbą.

Kelkimės tad ir veikime su širdimi, prisirengusia visam kam; vis atlikdami, vis sekdami, išmokime dirbti ir laukti.

Darbai.

Negeisk ilgai, bet gerai (dorai) gyventi; ne metai pasako, kiek ilgai mes gyvename, bet darbai.

Ne visuomet darbai žmogų parodo: randame jog tas, kuris malonumą atlieka, nėra tad mielaširdingu.

Praėjusios dienos.

Ak, sugražinkite da kartą dingusias senovės dienas, kada pasaulis buvo tikėjimu pripildytas; sugražinkite karštą uolumą, ugnies ir plieno širdis, rankas, kurios tiki ir tveria.

Longfellow.

Sau draugas.

Labai gera patarlė: "Tarnauk pats sau, jei nori būti gerai patarnautu".

Jei nori, kad darbas būtų gerai atliktas, turi pats sau atlikti; nedera tau jį kitiems atidėti.

Patarimas neatsargiam jaunuoliui.

Ką aš norėčiau, kad tu darytum? Aš tau pasakysiu, giminaiti: išmok būti išmintingu ir lavinkis kaip tarpti. Štai ką norė-

čiau, kad tu darytum. Nepraleisk savo grašio ant visokių niekniekių, kuriuos įsivaizdini, arba ant tų, kuriais kiekvienas kvailas protas tave patenkina. Aš nenorėčiau, kad tu eitum į kiekvieną vietą, neskvėrbtum save į visokias draugijas, iki žmonių meilė arba paties vertė tavęs nepakvies tavo eilėn. Taisai, kuris nežiūri savo kelių, dažnai pigiam turge parduoda savo gerą vardą. Nenoriu, kad tu save tirpdytum žaibo narsume, kad kartais, kuomet tu stengsies liepsna uždegti vidutinį draugijos luomą, mažas paniekos ūkas neužgesintų, o tu paliktum it neskanus uostymas, kurio ypatybė yra tik užgauti. Aš noriu matyti tave blaivų ir save užsilaikančiu; kad tavo būrės būtų didesnės, kaip laivas; sumažink savo išlaidas, kadangi da vis gali vienodą saiką palaikyti. Nė nesistatyk save savo kilme perdaug, nes kilmė tai vėjinis ir skolintas nuo mirusių žmonių dulkių ir kaulų dalykas, o ne tavo, tik jei pats padarysi arba užlaikysi.

B. Johnson.

Kariuomenė.

Kariuomenė, tai kūnas begaline įvairybe jausmų sujudintas, ir gabaus vyro savo krašto gynimui vedama. Tai ginkluotų vyrų minią akiai paklusni vado paliepipams, jo tikslų nežinanti. *Turenne Fléchier.*

Mados.

Skaityk pasaką apie Kambisą, Kiro (Ciro) Didžiojo Persijos Imperatoriaus sūnų, ir išsigąsi jojo baisu ir kraugeringu valdymu. Kaip-gi galima buvo tas pakęsti jo žmonėms? Kodėl jie nepakilo ir neužmušė tokio žvėries? Moterių-gi paklaustume to paties klausimo: kodėl jūs nekiltate ir neužmušate savo budelio Mados? Persijos gyventojai mažesnę turėjo priežastį nekęsti Kambiso, kaip pasaulio moterys Mados. Kambisas užmušinėjo tikėtai jų sūnus dukteris, Mados-gi užmuša sielas ir yra nuo

latiniu akstinu tolygiam jos žūdytui. Mados atima iš vaikų burnos duoną, užmušinėja paukšteliu, kviečia vyrus prie visokių nedorybių ir prašalina gerų moterių kuklumą ir savygarbę. Šis budelis Mada neturi jokios tiesos prie šio sosto. Kambisas buvo teisingas jo tėvo paveldėjas, sulyg įstatymų. Mada nėra teisota jokio valdovo paveldėja. Ji tai viena iš nedoriausių išnaudotojų. Jos paliepiu, milijonai dolerių, kurie turētu eiti kad palengvinus kentėjimus išmėtomi nedorybėms. Mados, tai gašlumo akstinas, jos priveda prie sulaužymo visų Įsakymų. Niekumet nesame da sutikę teisingo vyro, kuris moteriškame kuklume nebūtų suradęs užžavėjimo. Gamtos suteiktas negražumas nėra prašalinamas padirbta grože. Moterims nėra uždrausta save pritraukiančiai apsirengti, nes net pati žmonijos Motina suprato jog nuogumas, tai nuodėmė. Dabartinių laikų mados-gi mokina atvirkščiai.

Meilės ryšiai.

Nėra šiame gyvenime tokio palaiminimo, kaip meilė; ji nuramina, pašvenčia, pakelia, suvaldo ir priartina savo gimtinei dangų prie žemės. Ji, kurios vienatinis patenkinimas yra saugoti ir mylėti, sėdi ramias valandas prie lopšio; ji lenkiasi virš mirties lovos ir dengia tikėjimo ir vilties žodžiais savo beviltį. Gyvenimas nieko kito neturi kas galėtų jos vietą užimti. *London.*

Patarimas.

Neardyk galvos ramumo kitomis viltimis, nekaip protas gali nurodyti; jei esi patenkintas gero pranašystėmis, nusigąsi blogo ženklais. Ir visas tavo gyvenimas bus burtams (prietarams) auka. *B. Johnson.*

Skausmai.

Būkime ramūs. Aštrūs skausmai ne iš žemės kyla, bet dažnai dangiški palaiminimai užsimeta šia tamsia priedanga.

Longfellow.

Savęs susiramėjimas laike šmeižtu.

Jei aš bandyčiau tik vien skaityti, o ne atsakinėti ant visų man užmetimų, ši name-

lį galima būtų uždaryti kitokiam užsiėmimui. Aš darau kuogeriausia, kaip aš žinau ir kuogeriausia, kaip aš sugebu; ir esmi pasirijęs taip daryti iki paskutinųjų. Jei pabaiga ras mane teisingu, kas yra prieš mane pasakyta neturės jokios reikšmės. Jei pabaiga ras mane klaidingai nuėjusį, dešimts angelų prisiekiančių, kad aš buvau teisingas, nepadarys jokio skirtumo. *Abraham Lincoln.*

Tėvai.

Nors moteris daugiau vedama širdies negu galvos (proto), vis-gi ji nėra nustojusi galvos. Ir, turėdama ją, turi priedermę ją vartoti. Dažnai girdime sakant: "vyrui dera pasirinkti labiau motiną savo vaikams, ne kaip sau pačią", bet niekumet nėsime girdėję pasakymo: "moterei dera pasirinkti labiau tėvą savo vaikams, ne kaip sau vyrą". Jei niekas da taip nepasakė, tai mes sakome. Idealus tėvas yra visuomet idealus ir pačiai vyras, nes jis visuomet pilnas meilės; senatvė jame nieko nepakeičia. Kiekviena-me kūdiky tokis vyras mato tą jauną pačią, kurią vedė prie altoriaus. Jos gerumas, jos malonumas, jos pasišventimas, jos tikėjimas, tai nuolatinis idealas, kurį jis palaiko savo vaikų akyse. Metais po vestuvių gal jis ir užmirš ją "mieliausia" pavadinti, bet nėra tokio vardo, kuris reikštų daugiau kaip "motina".

Troškimas.

Tam, kuriam pergalės vainikas negali sujudinti jausmų, trūksta prakilnaus troškimo, kuris žadina prie garbingų darbų.

Troškimas sutrauko kraujo ryšius ir užmiršta dėkingumo pareigas.

A. Vaičiūnas.

Daina tikrųjų Tėvynės sunų.

—xox—

Mes, Lietuvos jaunuomenė,
Susirinkom kariuomenėn.

Ką kariuomenėn netiko,
Tai visi Šauliais paliko.

Jau du priešų nugalėjom,
Nes be baimės kovon ėjom!

Jau ilgiau mes nevergausim,
Kovą vesim, laisvę gausim.

Tad, Lietuvos jaunuomenė,
Marš visi į kariuomenę;

Kas kariuomenėn netikės
Džiaugsis ir Šauliu palikęs!

—xx—

A. Vaičiūnas.

* * *

Kas bemiegią naktį žvainią
Neša sielą lyg sparnais...
Ten į tarpą žalumynų
Sužavėt žiedais jaunais!

Kas taip degina krūtinę,
Drąsiai rodo tuos kelius,
Kur audra, kova mirtinė,
Kur takai ir vien vilius?!

— Pasilsėkie čia, drauguži, —
Taip ištarti yr' smagu,
Bet silsėtis man nelemta,
Reik keliauti, nors baugu.

Ne lelijoms kelias klotas,
Skirtas man jau iš mažens!
Man Aukščiausiojo taip liepta:
— Eisi, kol galva pasens!

Kas supras tą jausmą gilų,
Daugumas maudos purvuos,
O kas žmoniška — nežino...
Kas-gi ranką jiems paduos?!

Aš jums, broliai, tarsiu žodį,
Naują žodį nuo širdies;
Aš parodysiu jums laimę,
Kur gražu, gražu išties!

Šiandie manęs nesuprantat:
Vai kenčiu aš daug nuo jūs!
Bet tik vieno aš tebtrokštu:
Te ainiai laimingi bus!

Kas bemiegią naktį žvainią
Neša sielą lyg sparnais?!
Tam paukšteliai kad čiulbėti,
O juodi, nebus baltais!!

— x —

Lietuvaitės Rauda.

(Iš Dienyno)

—x—

Nelaimės, vargai, nuliūdimas...
Vieni kardais kovoja, nuo kardo ir žūva.
O, Dieve! Ar išlaikys Lietuva?..
Štai, vakar mirties siaubūnas, išskėtęs
nasrus, skrajojo Lietuvos padangėse.

Rodės, kad už minutes reikės apleist
ašarų pakalnę. Vieną gatvėje kai žolę pa-
kirto; kitą kieme sprogstančios bombos su-
draskė; kitas lovoje gulėdamas pasriuvo
kraujuose. Ir tankiausiai be Sakramentų...
O, kaip gaila!

Šiandien toji šmekla slankioja pakraš-
čiais. Baisios karo viesulos. Būsimosios
gentkartės netikės, istorinius faktus skaitys
kaipo pasakas. Baisesnės, šimtą kartų bai-
sesnės karo žymės!.. Triobos griuvėsiais
virtę. Juose piktžolės auga. Baisu ten, v-
pač vakarais. Girtybė, ištvirkimas... Jaunie-
ji nori gražiai rėdytis, skaniai valgyti,
linksmintis; o darbą palieka paliegėliams-
seneliams.

Mažai, o kaip mažai dorų, tvirtų! Vgys-
tės, kyšiai, skriaudos, apkalbinėjimai — kas
juos nugalės?

Dykaduoniai, Anti-Kristaus avantgardai
vaikščioja pliaukšdami prieš valdžią, Baž-
nyčią, jos tarnus. Reik viską atnaujinti
Kristuje... Dieve, pribūk mums padėti, Vieš-
patie, pasiskubink mus gelbėti...

“Nužengk, Galybė, iš Dangaus, sustip-
rink jauną Vyčių dvasią!”...

X.

Lietuvos Vyčiams.

—x—

Vyrai!

Tikrojo vyriškumo ženklas yra drąsūs norai ir darbai. Liet. Vyčiai nėkartą darbu jau parodė, kad jie karžygiais nori būti už Dievą ir Tėvynę. Užtat į Jumis, jaunime, mes kreipiamės, kaipo į vyrus darbo ir drąsos.

Mums teko didelė našta ir didelė garbė gyventi tais laikais, kuomet Tėvynei šimtas reikalų. Bet mums, jauniems, tai džiaugsmas. Mes darbu galime Tautos gyvybę remti. Amžiai neužmirš, kad mūsų darbu, mūsų pagelba atsistojo Laisva Lietuva!

Šiandieną visa mūsų Tauta susirūpino vienu svarbiausiu dalyku. **MOKSLO MUMS REIKIA!**

Kol vergais buvome — galėjome gyventi tamsoje. Bet šiandieną, karališką laisvės vainiką įsigiję — be mokslo vėl pražūsime.

Tegul nebus tas reikalas Jums svetimas, Vyrai!

Lietuvoje statomas **KATALIKŲ UNIVERSITETAS.**

Amerikoje statoma **LIETUVIŲ KOLEGIJA.**

Renkamas fondas **MOKSLEIVIAMS ŠELPTI.**

Lietuvos Vyčiai! Svarbiausio reikalo Jūs negalite neremti!

1. Patys aukokite
2. Kitus raginkite
3. Rinkite aukas.

Šventasis Tėvas visiems prisidėjusiems prie Liet. Kat. Universiteto įsteigimo suteikė Apaštališkąjį palaiminimą.

Užsitarnaukime tad ateinančiųjų amžių pagarbą, Vyriausio Ganytojo palaimą, Tėvynės dėkingumą.

Į darbą, vyrai! Susitarę su kitomis draugijomis, ar patys vieni, eikite į žmones, lietuvius ir anglus, surengkite fėrus, "tag-day's", visokiais būdais darykite, kad būtų lietuviams mokslo.

Jeigu to darbo neatliksime, nebus Lietuviams laimės.

Kun. B. Bumšas,

Liet.-Kat. Centro Atstovas Amerikoje.

ŠVENTASIS TĖVAS SIUNČIA SAVO PALAIMINIMĄ VISIEMS AUKOTOJAMS LIETUVOS KATALIKŲ UNIVERSITETUI.

—x—

*Jo Šventenybės Valstybės Sekretoriatas
N. B. 27827*

Iš Vatikano 16 lapkr. 1921 m.

*Jo Ekscelencijai Pranciškui Karevičiui,
Žemaičių Vyskupui, Kaunas.*

Jūsų Ekscelencija!

Lietuvos Atstovo raštą iš 31 d. šio spalio m. apie Jūsų remiamą sumanymą įsteigti jūsų krašte Universitetą, Šventasis Tėvas maloniai priėmė.

Jo Šventenybė begalo rūpinasi, kad katalikiškos mokyklos, jaunuomenę tinkamai auginančios daugėtų, ir ypatingai, kad dvasiškija įgytų gilų filosofijos ir teologijos mokslą. Tą Lietuvių sumanymą Jis pagiria ypatingai žinodamas, kad Jūsų Ekscelencija uoliai pildote Apaštališkojo Sosto pareigavimus. Todėl Jis pasitiki, kad taisyklės Kanoniškųjų Teisių Kodekso nustatytos visiems Katalikų Universitetams bus ir pas Jumis pilnai įvykintos.

Tuo tarpu Vyriausis Ganytojas visiems, kurie prie paminėto Universiteto įsteigimo kokiū nors būdu prisidės, teikia nuoširdžiai Apaštališkąjį palaiminimą.

Aš-gi meldžiuos, kad Dievas Jūsų Ekscelenciją ilgiausius metus laimingu užlaikytų.

P. Kard. Gasparri.

(Sosto Antspauda.)

~~~~~
PADĖKA VYČIŲ ORGANIZACIJAI.

L. K. Jaunimo Sąjungos "Pavasaris" Šakių skyriaus valdyba savo narių vardu širdingiausiai dėkoja brangiems vienminčiams už siunčiamąjį organą "Vyti".

Nors mus skiria plačioji erdvė, bet artimi dvasios ryšiai mus jungia stipriai. Tad remkime vieni kitus!

Vice-Pirmininkas *Kun. A. Vaitiekaitis,*
Sekretorius *Br. Liūdžiūtė.*

Šakiai 3—XI—21 m.

Sportas.

Praeitame "Vyčio" numery (paskutiniam 1921 m.) buvo rašyta, kad Edvardsvilės Vyčiai, laimėję futbolo rungtynes su Avoco futbolo klubui, mano eiti rungtynių su Pine Brook Tigers futbolo komanda, kuri Luzerne ir Lackavana apskrčiuose lig šiol turi futbolo pirmenybę. Taigi, rungtynės įvyko gruodžio 18 d., kuriose abi pusi dsi-varė ligi linijos galo, bet del smarkaus vėjo nei viena, nei kita pusė neįstengė daspirti bolės, per viršų. Tokiu būdu futbolo pirmenybę tuose apskrčiuose liko neišspręsta ligi kitų metų.

Rungtynėse Vyčių pusėje pasižymėjo Antanas Latonis, o Pine Brook — Devin'as. Abu laimėjo po šešius punktus.

Gruodžio 15 d. Larksville, Aukštosios mokyklos name įvyko besketbolo rungtynės tarp Plymouth ir Edvardsvillės Vyčių, kurias laimėjo plymouthiečiai su aukštu rezultatu, nes išėjo 18 prieš 11.

* * *

Gruodžio 15 d. Luzernėje Aukštosios mokyklos name įvyko besketbolo rungtynės tarp Luzernės ir Wanamės Vyčių, kurias lengvai laimėjo wanamiečiai, rezultate 23:7.

* * *

Besketbolo rungtynėse, kurios įvyko tarp Wilkes Barre ir Wanamės Vyčių, laimėjo wilkesbariečiai. Pabaigus pirmą dalį abi pusi stovėjo lygiomis — 13:13. Antroje pusėje iš pat pradžios wilkesbariečiai ėmė viršų. Rezultatas 21:18.

* * *

Edvardsvilėje gruodžio 19 d. įvyko besketbolo rungtynės tarp Edvardsville ir Duryea Vyčių, kurias laimėjo edvardsviliečiai. Išėjo 40:19.

* * *

Sausio 3 d. besketbolo rungtynėse, kurios įvyko tarp WilkesBarre ir Edvardsville Vyčių Wilkes Barre, laimėjo wilkesbariečiai. Po rungtynių buvo šokiai.

DAR DEL "SANDAROS" IR JOS VORO ŠMEIŽTŲ.

— x —

Rašydamas "Atvirą laišką" "Sandarai" turėjau omėny tą, kad laikraščio redakcija, talpindamas straipsnius su pseudonimu, yra tikra, jog tas ar tam panašus straipsnis teisybę sako. Gi jeigu abejoja apie jo teisingumą, tada reikalauja, kad rašėjas pasirašytų tikrą pavardę, o ne ten kokio "voro", kurio ir pats "Sandaros" red. apytamsiam kambaryj, pasislėpusio už kabančio paveiklo, ar kur kampe negali užtėmyti. Todėl gavusi tokį raštą "Sandara", rods, turėjo pareikalauti, kad jo autorius padėtų savo tikrą pavardę, o nebūtų įsitraukęs kuproto sutvėrimo kailin.

Kadangi vorą aš pažįstu kaipo keistą sutvėrimą, kurio pilvas šimtą kartų yra didesnis už galvą, reiškia, jog jis minta svetimiu krauju, delto ir atsakymas mano buvo adresuotas ne "vorui", bet laikraščio redaktoriui, kuris talpindamas tokius šmeižtus pasirodo nieko nežinančiu.

Buvo laikai, kada visi rašytojai turėjo slėptis po pseudonimais, nes už teisybės žodį jiems grėšė kalėjimas arba ištrėmimo pavojus. Nun-gi rašant teisybę nederą slėpti savo vardą. Slapyvardžiais arba visokių gyvūnų kailiais dengiasi tiktai biauriausi šmeižikai.

Baigdamas turiu pabrėžti, kad atsakymą ant panašių šmeižtų duosiu tik tada, kada po jais rašėjas paduos savo tikrą vardą, pavardę ir adresą; ant slapyvardžių ir visokios rūšies "gyvūnų" raštų savo domės daugiau nekreipsiu.

Antanas B. Žemaitis,

4736 So. Wood St. Chicago.

— x —

NAUJAS ADRESAS LIETUVIŲ BIŪRO,
FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE.

Lietuvių Biūras prie Foreign Language Information Service, pirmiau buvęs 15 West 37th Street, New York City, persikėlė į kitą vietą, būtent 119 West 41st St., New York City.

Biūras po senovei ves savo darbą. Duos patarimus ir veltui patarnavus visiems ateiviams, kurie reikale kreipsis prie jo. asmeniai ar laiškais.

Siunčiant laiškus, rašykite lietuviškai.

Rašant Lietuvių Biūrai, nereikia prišyti nei pinigų, nei krasos ženklelių. Adresuokite taip: Foreign Language Information Service, Lithuanian Section, 119 West 41st Street, New York City.

Kas Jaunimo Veikiama

Detroit, Mich. L. Vyčių 79 kuopos veikimo peržvalga. Gruodžio 20 d., 1921 m., įvyko L. V. 79 kp. metinis susirinkimas. Iš visų išduotų raportų buvo galima pasidžiaugti, nes per 1921 m. mūsų kuopos išdas praturtėjo ant virš \$100. Antra, mūsų Vyčiai sugebėjo iš savo tarpo prašalinti visus asmeniškumus.

Kun. F. Kemėšis plačiai kalbėjo apie jaunimą ir sportą. Jis prirodė, kad būtina reikia kiekvienam tuomi rūpintis, idant pritraukus daugiau jaunimo.

Apsvarsčius kitus reikalus išrinkta nauja valdyba, pirm. — K. Abišala, vice-pirm. F. Stankus, prot. rašt. E. Velioniškiūtė, fin. rašt. K. Tvarakūnas, izd. A. Juodvalkis, izdo glob. F. Gustaitis ir J. Dambrava.

Po išrinkimo naujos valdybos sekė kalba naujo pirmininko K. Abišalos. Jis nurodė, kad sekmingiausias būdas tinkamai prisiruošti prie L. Vyčių 10-ja Seimo, tai prašalinimas visų nesusipratimų, kurie ligšiol visame trukdė. Drąsiai galima sakyti, kad, vadaujant energingam pirmininkui, mūsų kuopa tikrai susilauks šviesesnių laikų.

Seimo Rengimo Komisijos Posėdis. Pirmas bendras L. Vyčių 79 ir 102 kuopos komisijų posėdis įvyko sausio 1 d., 1922 m. Raportas senai buvusio susirinkimo buvo perskaitytas ir priimtas. Po to sekė rinkimas L. V. 10-to Seimo Rengimo Komisijos valdybos. Išrinkta: pirm. K. Abišala, vice-pirm. R. Piragis, generalė rašt. D. Gustaitė, prot. rašt. O. Šliupitė, izd. K. Tvarakūnas, izdo glob. J. Kaiviūtė. Spaudos Komisijon iėjo: K. Tvarakūnas, E. Velioniškiūtė, B. Daumantaitė ir J. Bartkus.

Seimui veikalo suradimo komisija išdavė raportą, kuris ir-gi buvo priimtas. Visą darbą nutarta pavesti Dramos Ratelio valdybai.

Po ilgų svarstymų apie 10-jo Seimo pajvairinimus, nutarta ruošti veikalą-dramą, vakarienę ir koncertą, kurį duos abiejų kuopų sujungti korai. Vakarienės klausimą aptarti pavesta 102 kuopai. Inešta, kad Lietuvių Svetainės kambariuose būtų įrengta atstovams valgykla. Visas darbas pavestas taip-gi 102 kuopai.

Nutarta, kad į programą būtų renkami iš pramonininkų skelbimai. Planą šitam darbui pažadėjo

patiekti kun. Boreišis ir kun. Čizauskas. Pinigai už skelbimus eis Seimo Rengimo Komisijos izdan.

Su šiais 1922 m. prasidėjo Detroito Vyčių darbas. Galima tikėtis, kad, jei tik įvykdinsime tą, ką pasibriežėme, nustebinsime L. Vyčių 10-jo Seimo atstovus.

Paparčio Gėlėlė.

—x—

Providence, R. I. Kaip tik atvyko šion kolonijon uolus klebonas, gerb. kun. Julius Čiaplikas, viskas žymiai eina geryn. Jau ir Bažnyčia permaža. Plenuojama statyti naują.

Gruodžio 28 d. Bažnytinėj svetainėj įvyko pralkalbos. Kalbėjo L. Vyčių Centro pirm. Pr. M. Juras. Žmonių buvo nedaugiausiai. Iš jaunimo tik keli. Todel ir kalba buvo teikiama del augusių. Kalba tęsėsi ilgai, bet žmonės domiat klausė. Iš kalbos, ypač pavyzdžių, paaiškėjo, kad arši kova eina už jaunimą. Visų tikinčiųjų pareiga remti L. Vyčių Org. kuri rūpinasi apsaugoti jaunimą nuo grėšiančių jam pavojų.

Kadangi tą dieną jaunimo kaip ir nebuvo, tad L. V. kuopos atgaivinti negalėjo. Vytis R. Juško, kuris lanko aukštąją mokyklą ir vargonininkauja toj kolonijoj, pasirizęs dėti visas pastangas kad tik sutelkus jaunimą po Vyčių vėliava. Yra vilties, kad viskas nusiseks, nes gerb. klebonas J. Čiaplikas remia Vyčius: gi be to yra ir daugiau asmenų, kurie dvasioje yra tikrais Vyčiais-tėms. Geriausios kloties!

Parapijonas.

—x—

So. Boston, Mass. Gruodžio 20 d., 1921 m., Liet. Vyčių 17 kp. įvyko priešmetinis susirinkimas, savaime kambaryje, kurin atsilankė skaitlingas būrelis narių. Kuopon įsirašė ir keli nauji nariai. Komisija kostiumams taisyti vakarui, kuris įvyko prieš naujus metus, pranešė, kad viskas taisoma. Išrinkta taip-gi komisija kvotai išpildyti spaustuvės reikalams, kurion iėjo K. Kiškis ir A. Kakauskaitė. Teatro komisija pranešė, kad neužilgo bus statoma scenoje veikalas "Graži Mageliona" ir komedija "Avinėlis Nekalčiausias".

Vincas Stancikas.

Paskui išrinkta šiems metams valdyba, kurion įėjo A. Bendoraitis — pirm., V. Savickas — pag., S. Motiejūnaitė — protokolų rašt., Z. Glineckienė-Gurkliūtė — finansų rašt., K. Kiškis — izd., A. Kokanskaitė ir V. Medanis — izd. glob., J. Strakauskas — maršalka. Teatro Komisijon J. Skudris, S. Motejūnaitė, V. Savickas, J. Komičiūtė ir J. Jakubauskas. Koresp. — J. Glineckis. Valdybon išrinkta veik visi pernai metų valdybos nariai. Geriausių pasekmių jai šiomet darbuotis organizacijos naudai.

Prakalbos. Gruodžio 26 d. bažnytinėje svetainėje L. Vyčių 17 kp. buvo įrengus prakalbas. Kalbėjo Providence, R. I. lietuvių klebonas, gerb. kun. J. Čaplikas, L. Vyčių Centro Pirm. Pr. M. Juras, St. Kneizys ir Apskr. org. K. Jonaitis. Visi kalbėtojai gražiai aiškino organizacijos reikalus, naudą ir ragino jaunimą rašytis prie Vyčių. Tarpais dainininkės A. Narinkaitė ir S. Motejūnaitė išpildė du duetu. Pianu akompanavo varg. M. Karbauskas. Publikos buvo daug. Prie Vyčių prisirašė keli nauji nariai. Vakara-prakalbas vedė pirm. pagalbininkas V. Savickas.

Pagyrimo verta L. Vyčių 17 kp. už įrengimą tokių prakalbų. **Jonukas.**

Philadelphia, Pa. Sausio 3 d. Lietuvos Vyčių 3 kuopa laikė metinį susirinkimą, kuriame įsirašė vienas narys, mūsų vargonininkas, Petras Vyčas.

Apsvarščius. nebaigtus kuopos reikalus, nutarta sumažinti nariams mokestį. Kiekvienas narys mėnesinė mokės 15c., o kiti bus paimti iš kuopos izdo. Tokiu būdu manoma daugiau bus galima pritraukti kuopon jaunimo.

Iš knygų peržiūrėjimo komisijos raporto pasi-

rodė, kad L. Vyčių 3 kp. 1921m. yra aukojus: 109 dol. Lietuvos kareiviams, 15 dol. vietos našlaitnamiui ir 20 dol. Pavasarininkams. Atmokėjus skolas, izde liko 60 dol.

Ant galo išrinkta nauja kp. valdyba 1922 m.: dvasios vadas kun. J. Čepukaitis, pirm. J. Brazys, pag. O. Unguraitė, protokolų rašt. M. Baublaitė, finansų rašt. J. Rimgaila, izd. J. Valčiukas, Knygų peržiūrėjimo kom. V. Rimgaila, M. Valasiniūtė.

Valdybon įėjo visi darbštūs nariai, delto tikimės, kad šiuomet mūsų kuopa sėkmingai augs ir bujos.

Kp. koresp.

—x—

Iš Town of Lake. Naujų Metų vakarėlis. Sausio 1 d. Davis Square parko salėje L. Vyčių 13 kp. buvo įrengus gražų savybės vakarėlį.

6-tą val. vakare pradėjo rinktis jaunimas, Vyčiai ir svečiai. Už poros valandų salė jau mirgėjo gražiuoju jaunimu. Tas renginys ne vieno sujūdino jausmus ir nevienas pamastė, kiek čia auga darbuotojų mūsų tautai ir Bažnyčiai.

Programa. Aštuntą val. vakaro vedėjas Al. Panavas paskelbė vakaro tvarką ir perstatinėjo asmenis, kurie dalyvavo programoj.

Pirmiausia dviejm atvėjais B. Sersevičienė padainavo solo; jai akompanavo pianistas V. Briedis.

Paskui devynios mergaitės pašoko klasišką šokį "Tyrolian Trio". Šis dalykėlis publikai labai patiko. Iššauktos šokėjos antrą kartą pašoko "La Tzigane". Šokėjos buvo šios Vytės: Z. Bajorinaitė, Z. Navickaitė, V. Gapševičaitė, J. Gapševičaitė, J. Petrošaitė, V. Belskaitė, Z. Stočkaitė, E. Hermanaitė ir L. Bunaitė. Klasiškiems šokiams pianu akompanavo J. Skinderaitė.

Paskui dainavo solo A. Kušleikaitė.

Vytė Pr. Valkauskaitė, su pritaikintais drabužiais pašoko klasišką šokį "Artistic toe dance". Jos miklumas tiesiog stebino publiką.

Vakariene. Kitame svetainės šone šeimyninkės A. Baltutienė, D. Nausedaitė, M. Laurinskaitė, St. Noreikaitė ir E. Vaitekaitė, nuo ankstyvo vakaro trūšėsi, rengė vakariene. Devintą valandą viskas buvo prirengta ir daugybės stalų apkrauta skaniais valgiais. Tik gaila, kad vienu kartu visi svečiai negalėjo sutilpti prie vakarienės.

Per vakariene Al. Panavas perstatė kalbėti kuopos dvasios vadą, gerb. kleboną, kun. A. Skrypkų. Jis L. Vyčiams išreiškė daug užuojautos ir širdingų linkėjimų, kad iki kitų metų narių skaičius padvigubėtų. Paskui kalbėjo kun. A. Baltutis, Ig. Sakalas, Pr. Zdankus, P. Sedemka, A. Baltutienė, kun. A. Martinkus ir kun. Čuzauskas. Visi Vyčiams teikė geriausių pasekmių veikti Bažnyčios ir tautos labui.

Dovanos. Per vakariene Vytėi Z. Bajorinaitėi buvo įteikta dovan 10 dol. auksu už ypatingą kp. pasidarbavimą. Ji jau treči metai kp. raštininkauja. Kaip mokslėivė, lankanti St. Xavier's kolegiją, yra apkrauta mokyklos pamokų užduotimis, tačiau randa laiko darbuotis Vyčių kuopoje. Bajorinaitė

priėmus dovaną širdingai dėkojo. Kita dovana—auksinė plunksna už pasidarbavimą Vyčių kuopoj — buvo padovanota V. Stancikui. Priėmęs dovaną jis išreiškė didį prisirišimą prie Vyčių. Tuomi ir baigta vakarienė.

Paskui orkestrai grojant, jaunimas linksmai ir gražiai pašoko, kiti pasišnekučiavo, ir prieš dvyliktą valandą visi išsiskirstė išsinešdami malonių įspūdių iš tokio savybės vakarėlio.

Garbė L. Vyčių 13 kuopai.

Prie surengimo šio vakaro daug pasidarbavo Al. Panavas, P. Sedemka, A. Petkus ir kiti.

X.

Lawrence, Mass. L. V. 78 kuopos paskutinytis šių metų susirinkimas. — Susirinkimas įvyko 5 d. gruodžio, 8 val. vak., Šv. Pranciškaus parapijos salės kambaryje, kurį atidarė pirm. O. Sidaravičiūtė. Maldą atkalbėjo dvasios vadas kun. P. F. Virmauskas.

Apsvarsčius kuopos reikalus, nutarta varyti didžiausią agitaciją "Vyčio" spaustuvės paskolos reikalui, kad nei vienas narys nepasiliktų neprisidėjęs prie išlyginimo skolos. Vykdyti tą darbą išrinkta I. Kaleva. Jau pasižadėjo šie: po \$25.00: gerb. kun. P. F. Virmauskas, I. V. Kulikaitis, K. Banevičius, O. Sidaravičiūtė; E. Tukaitė \$10.00; V. Ješkelevičiūtė \$5.00.

Nutarta gruodžio 31 d. surengti vakarėlį kl. P. M. Jurui pagerbti, kuris neapsakomai daug pasidarbavo ir darbuojasi Vyčių organizacijoje, ypač 78 kuopoje. Per savo atostogas jis visą laiką pašventė jaunimui; gražios jo kalbos ant visados pasiliks širdyse tų, kurie girdėjo. Negalėdama kuopa savo mylimam veikėjui kitu kuom atsilyginti, del to nutarta surengti nors pagerbimo vakarėlis ir prakalbotomis, dainomis, deklamacijomis išreikšti padėką. Toliaus J. Kriviūtė, pirm. Šv. Cicilijos bažnytinio koro, kvietė Vyčius koristus lankytis į koro pamokas.

Po to gerb. kun. P. F. Virmauskas ragino Vyčius lankyti lietuvių kalbos pamokas, kurios būva kiekvieno antradienio vakarą. Apie svarbą pamokų nėra reikalo kalbėti.

Gerb. kun. P. F. Virmauskas pilnas energijos ir pasišventimo darbuotis savo Tėvynei. Jo noras, kad kiekvienas lietuvis mokėtų savo prigimta kalba taisyklingai rašyti, ypač jaunimas. Tad Vyčiai, būkime pavyzdžiu kitiems, stengkimės išnaudoti kiekvieną progą, lankymės į pamokas.

Taip-gi nutarta įrengti šokių vakarėlį. Rūpintis tuo vakarėliu išrinkta St. Čyzius. Jis daug darbuodamas vienus šokius jau tvarkingai išvedė ir pelno paliko virš \$50.00. Tikimės, kad ir šis vakaras taip-pat pavyks. Šokių vakaras bus rengiamas tada, kada galima bus gauti salė.

Ant galb išrinkta šiems metams valdyba: pirm. I. Kaleva, vice-pirm. V. Lansberkiūtė, protokolų raštininkas J. Jezukevičius, Finansų rašt. F. Juknevičiūtė, išdininkas K. Banevičius, korespondentas I. V. Kulikaitis.

Valdybon įėjo gabūs nariai, dėl to tikimės, kad mūsų kuopa augs ir bujos.

Taip-gi širdinga padėka priklauso praeitų metų valdybai, nes jos pasidarbavimu mūsų kuopa žymiai paaugo.

Korespondentas.

Paterson, N. J. Gruodžio 26 d. L. Vyčių 61 kuopa buvo įrengus vakarą, kuriame vaidino komediją "Daktaras iš prievartos". Nors kai-kurie vaidintojai pirmą kartą buvo pasirodę scenoje, tačiau veikalas išėjo gerai. Svarbesnėse rolėse buvo — Sganarello gražiai atliko J. Spranaitis. Martinos rolėj buvo M. Petraitė, Geronto — J. Zilius, Lucindos — A. Balsaitė. Ši nors da jauna, tačiau savo rolėj gerai atliko. Luko — T. Rima. Visi kiti ir-gi gerai vaidino.

Publikos buvo daug ir visa buvo patenkinta. Daugiau tokių vakarų!

Ten buvęs.

Sheboygan, Wis. Liet: Vyčių 51 kp. šių metų valdyba susideda iš kun. V. Daunoro — dvasios vadas, J. Austrevičius — pirm., A. Štauckas — vice-pirm., K. Cineliūtė — rašt., S. Reklaitis — fin. rašt., J. Daugirda — izd., M. Kavaliauskas — izdo globėjas, J. Radzevičius — maršalka, Jurgis Bila — koresp.

Turėdama tokią darbščią valdybą, kuopa, be abejonės, augs ir dar labiau darbuosis. Ji pasi-stengs, kad šiomet visas Sheboygan'no jaunimas, kuris lig šiol da nepriklausė prie šios organizacijos, susispiestų 51 kuopon.

Kp. Korespondentas.

Montreal, Canada. Gruodžio 28 d., 1921 m., po bažnytinėj svetainėj Lietuvos Vyčių 33 kuopa buvo įrengus vakarą. Iš karto žaista "Aguonėlė" ir kiti žaidimai. Paskui sekė programa, kurią vedė pirm. J. B. Pirmiausiai solo dainavo varg. J. Aučius, paskui M. Abraičiūtė, mokytoja A. Bendžiūtė, O. Buziūtė ir O. Kleiziūtė. Visos dainos išėjo gražiai. Paskui A. Kreivenienė, kuopos izd. ir darbšti moterų ir Vyčių dirvoje veikėja, ragino visą jaunimą priklausyti prie Vyčių kuopos. Beto gražiai padėklamavo.

Vakarėlin atsilankė ir gerb. klebonas kun. J. Šimkus. Jis pasakė gražią prakalbą ragindamas visą jaunuomenę spiestis po Vyčių vėliava ir išdėstė jaunimo gyvenimo siekius. Visas susirinkimas už tai širdingai jam dėkojo.

Geistina, kad tankiau Vyčiai rengtų tokių vakarėlių. Svarbu taip-gi, kad visi noriai lankytų kp. susirinkimus. Juk yra nutarta, kad kp. susirinkimai būtų laikomi du kart į mėnesį; tačiau kai-kurie nariai tai pamiršta. Skaitydami "Vyti" matome, kaip darbuojasi kitos Vyčių kuopos. Reikia prisidėti ir prie išlyginimo skolos, kurią užtraukėme pirkdami spaustuve. Taigi, dirbkim visi iš vieno, kalbinkim jaunimą priklausyti prie kuopos. Kiekvienas narys eidamas susirinkiman turi atsivesti ir savo draugą-gę. Jei mūsų tarpe bus vienybė ir iš vien

dirbsime, didžiausios audros nesugriaus mūsų rūmo pamatų. Vyčiai augs ir bujos. Niekais nueis priešų pastangos sugriauti mūsų brangią organizaciją.

Vytė.

Worcester, Mass. Sausio 1 d. L. Vyčių 26 kp. Teatralis Skyrius, padedant varg. J. Žemaitaičiui, buvo įrengtas vakarą. Vaidinta trijų aktų drama "Žiemos ledai". Vaidinime dalyvavo šie asmenys: Bačys, Našiukaičiūtė, Ivanauskas, Dzedulionis, Baltrušaičiūtė, Stankus, Puišys, Valiukonis, Zinkus, Kulikauskaitė.

Po vaidinimo Pauliukoniūtė ir Žemaitaičiūtė padainavo duetą, kuris gražiai išėjo. Paskui J. Žemaitaitis skambino pianą. Viskas išėjo gerai, silpniau kiek pasakyta dialogas "Kaziukas ir Petrukas".

Gruodžio 29 d.L. Vyčių 26 kp. buvo įrengus prakalbas. Kalbėjo K. S. Jonaitis ir Centro pirmininkas kl. P. M. Juras. Tą dieną buvo didelis šaltis, dėl to publikos atsilankė nedaug. Dėl to tą vakarą nebuvo ir programos.

A. M. G.

Laiškas Redakcijai.

Gerbiamoji "Vyčio" redakcija!

Nepersenai į mūsų knygyną atsiuntė iš Amerikos koksai tai p. Andriušūnas keletą egzempl. "Vyčio", "Draugo" ir kitų laikraščių. Nelaimė, pamečiau Andriušūno antrašą, delto prisiėmė padėkavoti jam per "Vyčio" redakciją ir prašau pono Redaktoriaus įdėti į "Vytį" šį ponui Andriušūnui laišką:

Gerbiamas Tamista!

Dėkui labai už prisiųstus laikraščius. Labai dėkingi yra Tamistai visi kariai, kurie juos skaitė, nes tuose laikraščiuose jie rado daug gražių straipsnių, taip-gi sužinojo, ką ir kaip veikia Amerikoje Lietuvos jaunimas.

Karių vardu, prašau ir toliaus, perskaitytus laikraščius šiušti. Iš kalno taru Tamistai dėkui, nes tikiuose, kad dar ir ne vieną sykį gausime nuo Tamistos laikraščių.

Su pagarba,

Antanaitis.

4 pėst. pulko, 2 bataliono Knygyno užveizda.

—xx—

MŪSŲ PAVEIKSLAI.

Kun. A. Tamoliūnas, žymus publicistas, didelis patriotas ir uolus rėmėjas Lietuvos Vyčių organizacijos. Trečius metus eidamas Literatinės Komisijos nario pareigas, daugiausia rašo "Vytin"; bendradarbiauja ir kitiems Amerikos lietuvių katalikų laikraščiams. Po savo raštais pasirašo įvairiais pseudon. - daugiausia A. Tamoliūnas, Matutis, Samata, A. T. ir kitais.

Paminklo atidengimo iškilmė. Paveikslėlis nuimtas laike pamaldų atidengiant paminklą (Kaune) žuvusiems dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės. Triobėsis su bokštu, tai Karo Muzėjus, kur surinkta įdomi pasaulinio karo ir karo Lietuvos su priešais medžiaga. Bokšte yra įtaisyta platforma, kur orkestra rytą groja "Rytmetinę", vakare —

"Vakarinę". Kedėje sėdi kalbininkas J. Jablonskis (Rygiškių Jonas).

Vincas Stancikas, L. Vyčių 13 kuopos darbuotojas; dabar eina fin. rašt. pareigas.

Keletą metų raštininkavo viet. Tautos Fondo skyriuje.

Vienas iš organizatorių Katalikų Vienybės vietinio skyriaus (dabar A. L. R. K. Federacijos sk.) ir jame raštininkavo beveik metus laiko.

1920 m. buvo raštininku vietinės L. L. Paskolos stoties.

Be to Stancikas yra uolus platintojas katalikiškos spaudos. Jau šeši metai kaip platina "Draugą" ir kitą kat. spaudą po Town of Lake ir Brighton Park'o kolonijas.

Ir jis dar randa laiko lankyti Englewood High School.

REDAKCIJOS ATSAKAI.

J. Zabulioniui. Gavome, ačiū.

S. Gadeikiui. "Paprastos mintys" sunaudosime. Ačiū.

J. Kulikaičiui. Ačiū, kad mūsų neužmiršti. Straipsnelis tinka, tik reikės pamainyti antgalvis, kad prisitaikys prie einamojo laiko.

Nendrei. "Atėjimas naujo keleivio" negalėsime sunaudoti. Išmetus kai-kurias vietas, kurių negalima "Vytin" dėti, išeitų visai silpnas.

Jovarui. Del korespondencijos širdingas ačiū. Eilėraščio negalėsime sunaudoti. Matyti, kad Tamista turite daug gerų norų ir gražių svajonių, tik maža esate apsipazinę su eilėvimo teorija. Del to patariame lavintis. Be to patariame Tamstai pasirinkti ir kitokią slapyvardę, nes vienas lietuvių poetų senai jau pasirašo Jovaras.

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDYBA.

Dvasios vadas: Kun. Ig. Albavičius,

717 W. 18th St., Chicago, Ill.

Pirmininkas: Pr. M. Juras,

94 Bradford St., Lawrence, Mass.

Vice-pirmininkė: Zofija Krasauskienė,

1000 West 51-st St., Chicago, Ill.

Raštininkas: Vincas Rūkštalis,

4736 So. Wood St., Chicago, Ill.

Izdininkas: Petras Varakulis,

4736 So. Wood St., Chicago, Ill.

Izdo Globėjai:

Al. M. Račkus, 1527 S. 48th Ct., Cicero, Ill.

A. Rubliauskaitė,

309 So. Kildare Ave., Chicago, Ill.

Katrina Kuperienė,

1715 E. Adams St., Springfield, Ill.

A. Šlapelis, 1390 W. 15th Ave., Gary, Ind.

St. Šimulis, 726 W. 18th St., Chicago, Ill.

Literatinė Komisija:

Redaktorius: Ig. Sakalas,

4031 So. Rockwell St., Chicago, Ill.

Kun. A. Tamoliūnas,

260 E. Main St., Amsterdam, N. Y.

Muzikas A. J. Aleksis,

815 N. 8th St., Springfield, Ill.

K. S. Jonaitis, 23 Marion St., Worcester, Mass.

A. Linkus, 717 W. 18th St., Chicago, Ill.

E. Šulciūtė, 3313 So. Halsted St., Chicago, Ill.

ANGELITA THEATRICAL COSTUME HOUSE

Lietuviška Teatrališkų Kostiumų Dirbtuvė ir Krautuvė

Parduodame ir išrenuojame įvairius žibučius ir parėdus (kostiumus) teatrams maskaradams ir tt.

GERB. TAMSTA:— Esate kviečiami atlinkyti mūsų teatrališkų dalykų krautuve. Gerb. režisierių meldžiame paremti mus.

Mūsų kostiumai yra ypatingai pritaikinta lietuvių scenerijai—veikalams. Mūsų parėdai su mažiausioms smulkmenoms yra padaryti istoriškai taisyklingai. Pas mus randasi gražios replikos Lietuvos kunigaikščių rūbų, šalmai, ginklai (mačiūgos, vilyčios, jiešmai, dzidos, kalavijai, kardai etc.), lietuviški, pagoniški dievaičiai (stovylos), aukurai, krivaičių bei vaideliučių parėdai, kalpokai, vyžos, klumpės, naginės, batai, pentinai ir šimtai kitokių dalykų. Turime tikrus kostiumus Kryžiokių, lenkų, ricierių, totorių, gudų, žandarų, urėdninkų, kazokų ir tt.

Mes žinome apie Lietuvos istoriją ir apie senovės lietuvių būdą ir parėdus. Pas mus rasite visokių dalykų lietuviškam teatrui.

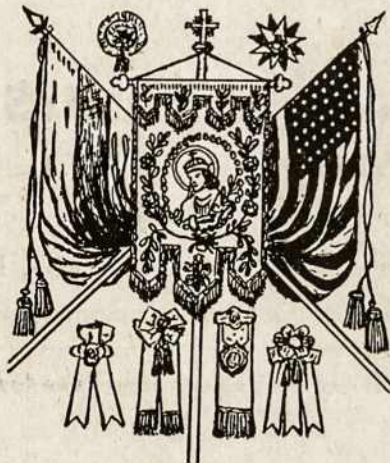
Pas svetimtaučius vargiai gausite tinkamų kostiumų atvaizduojančių Lietuvos gyvenimą. Reikale kreipkitės prie mūsų, o būsite užganėdinti. Mūsų kainos daug pigesnės ir patarnavimas geresnis. Su pagarba,

K. RAČKIENĖ, Savininkė,

1527 SO. 48th COURT, CIGERO, ILL.

Lietuvos Vėliavos

Jeigu širdyje Tautos meilė dega; gairink ją viešai, išskeldamas nors mažą savo šalies vėliavą.

Puoškime tą puikią trispalvę Lietuvos gerbove savo namelį pagal išgalės.

Jūsų patarnavimui, mes dirbame vėliavas įvairių didumų ir vertės. Pareikalaukite informacijų.

Draugijų ženklai, šarpos ir įvairios reikmenės, tai mūsų specializacija ir ilgų metų praktika, tai liūdi ja tūkstančiai organizacijų apie darbą. Atmink savuosius.

M. A. Norkunas

16 PLEASANT ST. LAWRENCE, MASS.

V. W. RUTKAUSKAS

ADVOKATAS

Ofisas Didmleestyj:

29 South La Salle Street

Kambarys 324

Telefonas: Central 6390

Vakarais, 812 W. 33rd St.

Telefonas: Yards 4681

Amerikos Lietuvių MOKYKLA

Mokinama: angliškos ir lietuviškos kalbu, aritmetikos, knygvedystės, stenografijos, typewriting, pirklybos teisiu, Suv. Valstijų istorijos, abelnos istorijos, geografijos, politikinės ekonomijos, pilietybės, dailiarašystės.

Mokymo valandos: nuo 9 ryto iki 4 valandos po pietų: vakarais nuo 6 iki 10 va.

3106 So. Halsted St. Chicago, Ill.

KURSUI NUPUOLUS

Tai geriausia proga daug auksinų į Lietuvą nusiųsti. Greitume nusiųtimo pinigų niekas su manim negal lenktyniuoti; visiems pinigų siuntėjams pristatau kvitas su parašais priėmėjų pinigų.

Laivakorčių agentūra į Liėpoją, Hamburgą ir visur.

Pasai kelionei į Lietuvą.

Padarymas lietuviškų dokumentų.

Pinigus siųskite per pašto Money Order. Rašydami pridėkite 2 centų stampą ir visados adresuokite:

P. MIKOLAINIS

53 Hudson Ave.

Brooklyn, N. Y.

Telephone State 8347

KELIONĖ IR PINIGAI Į LIETUVĄ

Jeigu Tamstos norite, kad grįžti Lietuvon su kuogeriausiu aprūpinimu ir kad Tamstos neturėtumėt nesmagumų, tai važiuokite per bendrovę Baltic State Development Corporation.

Taipogi jeigu Tamstos siunčiate pinigus į Lietuvą, tai ciuskite per minėtą bendrovę, nes pinigai išmokami į 4 savaites, o jeigu reikalinga skubiai, tai į 6 dienas telegramu.

Bendrovė atgabena iš Lietuvos kuogeriausiai. Visokios informacijos dykai.

BALTIC STATES DEVELOPMENT CORP.
35 So. Dearborn St. Room 205 Chicago, Ill.

Tel. Boulevard 9199

DR. C. KASPUTIS
DENTISTASValandos 9—12 ryte, 1—5
po piet ir 7—8 vakare

3331 S. Halsted St., Chicago.

Telefonas Boulevard 2160

Dr. A. J. Karalius

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

VALANDOS: 9—12 ryto, 2—9 vakaro.

3303 So. Morgan Street,

CHICAGO, ILL.

Tel. Boulevard 7042

DR. C. Z. VĖŽELIS
Lietuvis Dentistas

4712 So. Ashland Av.

Telefonas Lafayette 4146

Dr. A. K. Rutkauskas

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Valandos: 9-11 rytais 1-2 po pietų ir 7-8 vakarais
Nedėldieniais tik tai po pietų 2 iki 5

4442 So. Western Ave.

Chicago, Ill.

Tel. Boulevard 5052

DR. A. JUOZAITIS
DENTISTASValandos: 10 ryto iki 9 vak.
Nedėldieniais pagal sutartį.

3261 S. Halsted St., Chicago.

Telefonas Pullman 856

DR. P. P. ZALLYS
LIETUVIS DENTISTAS
10801 S. Michigan Av.
Roseland.Valandos: 9 ryto iki 12 diena
Nuo 1. po pietų iki 9 vakare

Tel. Boulevard 7078

F. A. Jozapaitis R. Ph.
Lietuviška AptiekaIšpildome visokius
Receptus

4559 So. Hermitage Ave. Chicago

Tel. Yards 1532

DR. J. KULIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGASValandos: 9—12 ryte, 6—9
vakare.

3259 S. Halsted St., Chicago.